

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2022-2023

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Hončíková

Vliv rodiny na zdravý duševní vývoj dítěte

Praha 2023

Vedoucí bakalářské/diplomové práce:

PhDr. Tereza Vacínová, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2022-2023

BACHELOR THESIS/DIPLOMA THESIS

Jana Hončíková

The influence of family on mental development of a child

Prague 2023

The Bachelor/Diploma Thesis Work Supervisor:

PhDr. Tereza Vacínová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská/diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jana Hončíková

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce PhDr. Tereze Vacínové, Ph.D., a dále PhDr. Marii Vacínové, CSc. za cenné rady a odborné vedení při zpracovávání bakalářské práce. Poděkování patří také všem respondentům, kteří se zúčastnili dotazníku vytvořeném pro účel výzkumu.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá vlivem rodiny na zdravý duševní vývoj dítěte. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Cílem práce je popsat vliv rodičů na zdravý duševní vývoj dětí a zjistit jejich zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství.

Teoretická část se zaměřuje na popis vývojových stádií u dítěte od prenatálního stádia až po adolescenci, vlivy působící na jeho vývoj, blíže popsán je také vliv rodičů. Dále se tato část práce věnuje rodině jako významnému působícímu činiteli na duševní vývoj člověka, výchovným stylům, komunikaci v rodině, a nakonec samotnému vzdělávání rodičů v oblasti rodičovství.

Praktická část popisuje průběh výzkumu, který byl uskutečněn kvantitativní metodou pomocí dotazníkového šetření. Tato část zkoumá zájem rodičů dětí ve věku 15-20 let o rodinné vzdělávání a faktory, které to ovlivňují. Autorka v praktické části pracuje se stanovenými hypotézami.

Klíčová slova

Adolescenci, duševní vývoj, fáze vývoje, rodičovství, rodina, výchova, výchovné styly, vzdělávání rodičů.

Annotation

The bachelor's thesis deals with the influence of the family on the healthy mental development of the child. The thesis is divided into theoretical and practical part.

The aim of the thesis is to describe the influence of parents on the healthy development of children and to find out their interest in education about parenting.

The theoretical part focuses on the description of the child's developmental stages from the prenatal stage to adolescence, the influences on its development, the influence of the parents is also described in more detail. This part of the thesis is also devoted to the topic of family as an important factor influencing the mental development, types of upbringing, communication in the family, and finally the education about parenting.

The practical part describes the research, which was made using a quantitative method of research with the help of a questionnaire survey. The research examines the interest of parents of children aged 15-20 in family education and the factors that influence it. In the practical part, the author works with established hypotheses.

Keywords

Adolescence, family, mental development, parenting, parent education, parenting styles, stages of development, upbringing,

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 VÝVOJOVÉ FÁZE ŽIVOTA DÍTĚTE	10
1.1 První rok života.....	10
1.2 Batolecí období	11
1.3 Předškolní věk.....	12
1.4 Školní věk	13
1.5 Adolescence	14
1.5.1 Komunikace s dospívajícími.....	15
2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ DUŠEVNÍ VÝVOJ.....	17
2.1 Biologické faktory	17
2.2 Vnější faktory	18
2.3 Rodiče	20
3 RODINA	23
3.1 Rodinné funkce	24
3.2 Rodina z hlediska její funkčnosti.....	25
3.3 Současná rodina a její problémy	27
3.4 Výchova v rodině.....	28
3.4.1 Výchovné styly	29
3.4.2 Vzájemná komunikace.....	31
3.5 Tresty a odměny ve výchově	33
4 VZDĚLÁVÁNÍ RODIČŮ	34
4.1 Možnosti vzdělávání	35
PRAKTICKÁ ČÁST	37
5 METODOLOGIE VÝZKUMU	37
5.1 Vymezený cíl a stanovené hypotézy.....	37
5.2 Metoda sběru dat.....	38
5.3 Charakteristika výzkumného vzorku	39
5.4 Popis sběru dat.....	40
5.5 Interpretace výsledků.....	41

5.5.1	Hypotéza č.1	41
5.5.2	Hypotéza č. 2	44
5.5.3	Hypotéza č. 3	45
5.5.4	Hypotéza č. 4	49
5.5.5	Hypotéza č. 5	51
ZÁVĚR		53
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		55
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ		60
SEZNAM PŘÍLOH.....		61

ÚVOD

Tato bakalářská práce je zpracovaná na téma Vliv rodiny na zdravý duševní vývoj dítěte. V andragogické rovině se práce zaměřuje na dospělého člověka v roli rodiče, zabývá se rodinou jako jedním z vlivů působících na dítě při formování jeho osobnosti. Cílem práce je popsat vliv rodičů na zdravý duševní vývoj dětí a zjistit jejich zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství. V dnešní době se o správném rodičovství často diskutuje, věda má nové poznatky o psychickém vývoji dětí a sleduje důsledky nesprávné výchovy. Rogge (2007, s. 10) konstatuje, že: „*chyby ve výchově je třeba odstraňovat – zvláštnosti plynoucí z individuálního osobnostního vývoje je třeba přijmout a provázet je výchovou*“. Také problematické chování dětí se často přisuzuje špatné výchově. Autorka je toho názoru, že by se v této oblasti mělo na rodiče myslet a rozšiřovat nabídku vzdělávání v oblasti rodičovství. Otázkou ale zůstává, jestli jsou rodiče vůbec ochotni se dále vzdělávat a jaké faktory toto ovlivňují.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části autorka shrnuje jednotlivé vývojové etapy dítěte od prenatální fáze po adolescenci. V druhé kapitole se autorka zaměřuje na vnitřní a vnější vlivy působící na duševní vývoj dítěte, kde je již patrné, že rodina zde hraje klíčovou roli. Třetí kapitola je tedy zaměřena na rodinu a její funkce. V této kapitole jsou dále popsány typy rodin z hlediska funkčnosti, problémy současné rodiny a důležitou částí je výchova a výchovné styly, které vychovatelé mohou využívat. Čtvrtá kapitola obsahuje informace o možnostech vzdělávání dospělých v oblasti rodičovství, vymezuje pojmy jako rodinné a rodičovské vzdělávání. Při tvorbě bakalářské práce bylo čerpáno z odborné literatury vztahující se k tématu.

Praktická část bakalářské práce popisuje výzkum realizovaný kvantitativní metodou, přesněji prostřednictvím dotazníkového šetření a je zaměřen na rodiče, které mají alespoň jedno dítě ve věku 15-20 let. Autorka si stanovila pět hypotéz, které se zabývají vzděláváním rodičů. Výsledky šetření jsou popsány v grafech a tabulkách.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJOVÉ FÁZE ŽIVOTA DÍTĚTE

V prvopočátcích života dítěte se rozvíjí především jeho tělesná zralost, která následně stále více ovlivňuje rozvoj jeho psychiky. V rámci vývoje osobnosti na sebe psychické a tělesné faktory vzájemně působí, avšak postupem času má na tento vývoj vliv dále např. získávání zkušeností, učení a sociální život. Strukturu vývoje jedince dělíme na různé fáze, které mají svá specifika a navazují na sebe, můžeme zde hovořit také o periodizaci vývoje. S tím jsou spjata různá krizová období, kdy je přisuzována velká důležitost právě vychovateli a jeho schopnosti vnímat potřeby ve vývoji dítěte a rozumět vhodným postupům (Helus, 2015, s. 197-198). Autorka se pokusila v této kapitole stručně shrnout vývojové etapy jedince.

1.1 PRVNÍ ROK ŽIVOTA

Život člověka nezačíná až po jeho narození, základ psychického vývoje pozorujeme již u plodu. Období mezi početím a narozením trvající asi 9 měsíců můžeme nazvat prenatální a lze jej rozdělit na tři části (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 25).

Helus (2018, s. 267) popisuje tyto tři fáze:

„1. Fáze oplodnění, která završuje na konci 3. týdne zformováním nervové trubice, tvořící výchozí základ nervové soustavy.

2. Fáze embryonální, v níž probíhá vytváření základní stavby všech hlavních tělesných orgánů; k jejímu završení dochází koncem 12. týdne.

3. Fetální fáze – vývoj orgánů se systémově dotváří, některé začínají fungovat a celkově se organismus plodu připravuje na činnosti, které budou potřebné po narození.“

Jako novorozenecké období můžeme považovat první týdny po narození, ve kterých se dítě přizpůsobuje novému prostředí, kde je již odděleno od matky. V této fázi lze pozorovat základní schopnosti, které předpokládají další vývoj. Především se u dítěte odehrávají poznávací procesy, které umožňují dítěti přenášet informace z vnějšího okolí

a napomáhají tak učení. Novorozenci reagují na vnější stimuly zejména prostřednictvím reflexů, což jsou zautomatizované projevy chování (Blatný, 2016, s. 67-68). U novorozenců se objevují různé tendence reagovat určitým způsobem i bez okolních podnětů, jedná se o vrozené podoby chování. Dítě například pomocí sání dosahuje přijetí potravy, ale zároveň kontaktu s matkou a orientaci v daném okolí. Důležité pro učení je dostatečné poskytnutí podnětů, na které reaguje každé novorozeně jiným způsobem. Spoustu podnětů přichází právě od matky, která by měla být psychicky i biologicky připravena na péči o dítě, mj. díky zvýšené funkci hormonů. (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 45-48).

Novorozenecké období je součástí kojeneckého, přechod mezi těmito fázemi je plynulý a o dítěti do 1 roku věku většinou hovoříme jako o kojenci. Jako nápadnou změnu pozorujeme v kojeneckém období tělesný růst, jelikož dítě během prvního roku může až ztrojnásobit svou hmotnost. Stejně tak jako novorozenec, kojeneček střídá stavy pasivního a aktivního dění a můžeme u něj pozorovat chování na základě reflexů. Rozvíjí se jemná motorika a schopnost rozlišovat předměty (Blatný, 2017, s. 68-70). Dítě si osvojuje schopnost rozpoznávat své pocity, pomáhá mu k tomu pozorování emočních projevů matky, významně se učí pomocí nápodoby (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 54).

1.2 BATOLECÍ OBDOBÍ

Toto období můžeme zasadit zhruba do věkového rozmezí dítěte od 1 do 3 let. V této fázi se u něj vyvíjí především oblast poznávacích procesů a motoriky, dítě se učí mluvit, chodit a také dalším dovednostem. Charakteristickým rysem pro batole je tzv. období vzdoru, kdy dítě projevuje vlny odporu vůči pečujícím osobám a snaží se vymezit pomocí záchvatů vzteku. Tyto projevy jsou zcela normální a ovlivňuje je mj. temperament dítěte, zapotřebí je tedy shovívavost rodičů (Blatný, 2017, s. 74-77).

V této fázi vývoje o sobě dítě začne uvažovat jako o „já“, což velmi souvisí s rozvojem osobnosti jako takové, kdy se snaží různými způsoby projevit svou autonomii. Je důležité příliš nepotlačovat jeho projevy vzdoru, aby se rozvoj jeho autonomie neblokoval a dítě nepocit'ovalo pocity zahanbení. V případě vzteku se navrhuje raději odvést pozornost k jinému podnětu (Helus, 2015, s. 239-240). Kojeneček

z počátku pozná matku podle vůně a hlasu, ovšem kromě narušení jisté pravidelnosti pro něj není problém, když se pečující osoby střídají. Nicméně přibližně v sedmi měsících nastává specifické připoutání k hlavní pečující osobě, což souvisí i s pozdějším strachem z cizích lidí. V tomto období se vyskytuje také separační úzkost, kdy dítě potřebuje matčinu přítomnost a často nezvládá ani její odchod do jiného pokoje. Pokud je matka v této fázi vývoje z nějakého důvodu nepřítomná, je třeba ji nahradit jinou blízkou osobou, ke které se dítě bezpečně připoutá, jelikož od tohoto specifického pouta se odvíjí jeho pozdější citové vazby a vztahy (Říčan, 2021, s. 83-84).

1.3 PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Předškolním věkem většinou rozumíme od 3 do 6 let dítěte. V této fázi nepozorujeme tolik změn jako v těch předchozích, ovšem schopnosti dítěte se zde upevňují a rozvíjí se nové. Děti se již umí oblékat, chodit i mluvit, v tomto období tedy cvičí především dovednosti, které následně mohou využít ve školním období. Rostou zde také sociální dovednosti a způsobilost dítěte spolupracovat s ostatními (Blatný, 2017, s. 78).

Tato fáze je charakteristická představivostí, myšlení je založeno spíše na intuici než na logice. Přetrvává zde egocentrismus, kdy dítě preferuje svůj úhel pohledu, což je jeho jakási jistota. Postupně se učí akceptovat různé úhly pohledu. Iniciativu projevuje potřebou něco překonat, nebo zvládnout tak, aby vyzdvihlo své pozitivní vlastnosti. Tento stupeň vývoje připravuje dítě na život s ostatními lidmi, mimo svou rodinu se dítě ocitá např. ve vrstevnické skupině a snaží se zde nějakým způsobem prosadit.

Zdrojem jistoty je v rámci socializace samozřejmě rodina, která by měla dítěti zajišťovat jistou identitu a bezpečí pro komunikaci s dalšími lidmi. Zralý jedinec se v této fázi dokáže vymanit z pouta k dospělému pečovateli a nereagovat na ostatní lidi bojácně nebo výbušně. Socializace v tomto životním úseku probíhá také v mateřské škole, která je pro dítě zdrojem spousty nových zkušeností. V předškolním věku děti pomýšlí na rodiče jako na jejich vzor, se kterým se ztotožňují a který je inspiruje. Vnímají také trvalost vztahu rodič-dítě. Přejímají názory rodičů a mohou si zkoušet roli dospělého například formou hry, jelikož toto období je pro hru charakteristické. (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 171, 236-238).

1.4 ŠKOLNÍ VĚK

Velká změna v životě jedince nastává při vstupu do školy, což se odehrává zpravidla v 6. až 7. letech a pokračuje do 15 let. Získání nové role (žáka) se pokládá za začátek další fáze života a škola významně ovlivňuje následující vývoj dítěte. Dítě se zde oficiálně ocitá ve společnosti, ukazuje své přednosti mezi vrstevníky, pracuje na svých kompetencích a má také spoustu nových povinností. Jeho úspěšnost je ve škole hodnocena a toto hodnocení má vliv jak na sebehodnocení, tak na pozdější směřování v životě. Pro dítě je důležité být přijato ostatními.

Školní věk můžeme dělit na tři následující stádia:

1. Raný školní věk je období zhruba od 6 do 9 let, které je specifické především zmíněnou změnou společenského postavení. V této fázi života dítě díky nástupu do školy rozvíjí dílčí dovednosti.
2. Střední školní věk se odehrává od 9 let do 11-12 let. Na konci této fáze dítě nastupuje na vyšší stupeň základní školy a přechází do fáze dospívání. Dítě se psychicky připravuje na dospívání, zařazuje se do vrstevnické skupiny, ale neprochází výraznými biologickými či sociálními změnami.
3. Starší školní věk trvá zhruba do 15 let, tedy do zakončení základního vzdělávání. Dítě prochází obdobím pubescence, což se projevuje určitou změnou prožívání. Postupně se také odpoutává od rodiny (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 267-268).

V začátcích školní docházky se u dětí mohou objevit problémy s vysokými požadavky na dítě, kdy dítěti může připadat těžké se přizpůsobit. Tyto děti se špatně adaptují na nový režim, vyrušují a nedovedou se soustředit. Potíže se mohou objevit i před vyučovací hodinou, kdy ráno dítě odmítá vstávat, nebo nedovede participovat na domácí přípravě. Rodiče mohou zvažovat návštěvu lékaře či psychologa, pomoci může i zkušený pedagog. Se stoupajícími nároky na studenty jsou tyto problémy více než časté, a to zejména na začátku školní docházky. Dostatečná školní vyspělost by se mohla hodnotit na základě vývoje dítěte, které úspěšně završilo předškolní fázi života, disponuje dostatečnou psychickou i fyzickou zdatností pro žádaný výkon ve škole a zároveň má předpoklady pro společenské zařazení mezi vrstevníky (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 104-107).

Nutno podotknout, že raný školní věk a období pubescence (zhruba 11-15 let) se od sebe výrazně liší. Zatímco první období školního věku se považuje za vyrovnané a klidné fáze vývoje, pubescencí rozumíme období dramatických proměn a člověk se mění jak ze sociálního, tak z biologického hlediska. Začne se vymezovat vůči autoritám, také začíná hledat svou vlastní identitu a náročnost tohoto stádia přechází až do adolescence (Helus, 2015, s. 248-249).

Říčan (2021, s. 44) se vyjadřuje takto: „*Vývoj organismu mívá období klidného růstu i období bouřlivější přestavby. U člověka je příkladem takového období klidnějšího růstu mladší školní věk, zatímco bouřlivým obdobím je po tělesné stránce nesporně puberta.*“

1.5 ADOLESCENCE

Období adolescence lze volně nahradit slovy dorost nebo dospívající, v případě rozšířeného označení se používá také termín mládež. Časový rozsah této fáze života definují autoři různě, ovšem jedná se o druhou dekádu života jedince. Ve většině případů se jedná o interval 15-20 (22) let (Macek, 2003, s. 9).

Macek (2003 s. 9) se s odkazem na další autory k časovému rozsahu tohoto období vyjadřuje takto: „*V evropské psychologii se adolescence tradičně oddělovala od pubescence. Pubescence (v české terminologii dospívání) se pak obvykle ohraničuje časovým intervalem 11-15 let, přičemž někteří autoři ji ještě vnitřně diferencují, nejčastěji na prepubertu a pubertu (Langmeier, 1983; Alsaker, 1992)*“.

Jedinec je většinou na začátku této fáze reprodukčně zralý a jeho tělesný růst dál nepokračuje. Důležitost již nepřikládáme ani tak biologickým aspektům vývoje. Řeší se zde spíše aspekty sociologické, které identifikují adolescenta v roli dospělého; dále aspekty psychologické, kde se hovoří o dosažení autonomie; a také aspekty pedagogické, kdy adolescent řeší konec vzdělávání a volbu povolání (Macek, 2003, s. 9).

Za krizové období považujeme situaci, kdy se člověk v daném vývojovém období s větší pravděpodobností dostane do zátěže, kterou nemůže snadno překonat. Pokud zatím nehovoříme o adolescentech, může se jednat například o období „prvního

vzdoru“, které je typické pro dvouletého potomka, který o sobě začíná uvažovat jako o „já“ a často tak prosazuje schopnost poradit si samo. Jako krizi dospívání si můžeme představit například různé provokace, např. zaujmutí kritického vztahu vůči rodičům a podrážděnost směrem k nim. U adolescentů můžeme hovořit o snaze vymanit se z blízkého navázání na blízké osoby, které dosud trvalo. To ovšem neznamená, že pro dospívajícího není důležitá jejich náklonnost. Rodiče by měli pomoci dítěti tyto krizová období co nejlépe zvládnout (Helus, 2015, s. 199-200).

V některých případech svou frustraci adolescentní jedinci překonávají tak, že ji vybijí prostřednictvím agrese v různých sociálních skupinách, kde zažijí pocit pochopení a akceptace. Právě agrese u nich může být řešením různých problémů, proto je ve školním prostředí na vychovatelích, aby pomohli každému žákovi zapadnout do třídního společenství a v něčem mohl vynikat. Podle Jedličky se žák, co se cítí jedinečný, nebude nutně potřebovat prosazovat v násilnické skupině. Rodičům naopak náleží naučit již od dětství potomka asertivně komunikovat, aby pro něj nebyla ničím zvláštní možnost projevit svůj názor, být vyslyšen a zároveň respektovat nesouhlas druhého. Dbát by se mělo na prevenci nesnášenlivosti vůči dalším osobám a prevenci sociálního násilí (Jedlička, 2017, s. 185-190).

Problém s alkoholovou, nebo drogovou závislostí není u dospívajících spjat pouze s dysfunkčními rodinami, kde se mladiství neměli jak naučit odlišnému chování, ale může se vyskytnout i ve spořádaném rodinném klimatu. Pokud jsou rodiče přehnaně protektivní, vše dítěti dopřejí a nikdy jej nezatěžují zákazy a disciplínou, mohou být pak často překvapeni, že dítě propadne podobným problémům. Často netuší, že když ochraňují dítě před zátěží běžného života, dítě pak není připraveno na vlastní nezávislost a svět jim přijde příliš tvrdý (Jedlička, 2017, s. 194).

1.5.1 KOMUNIKACE S DOSPÍVAJÍCÍMI

Obecně se v rámci kvalitní komunikace dá rozlišit více oblastí založených na kvalitě budování vztahů, obecných komunikačních dovednostech, zúčastněnosti a naslouchání. Při budování důvěrného vztahu je důležitá autenticita, povzbuzení a ocenění, empatie, vnímavost a akceptace. Měli bychom dospívajícím říkat informace citlivě, ale nelhat v našich názorech například abychom se jim zalíbili. Významné je přijímat zkušenosti

druhého člověka a vyjadřovat pochopení, případně vyzvat k promyšlení jiného úhlu pohledu. Chválení by mělo přicházet upřímně za věci co se dospělému zdají opravdu obdivuhodné, jinak by se dospívajícímu mohlo znát nevěrohodné. Pozitivně ocenit se dají i maličkosti, například iniciativa k vyhledávání si informací. Zásadní je neshazovat při komunikaci druhého například větou typu: „To bych chtěl teda vidět ty tvoje starosti“. K základním komunikačním schopnostem se řadí bezpochyby reflexe, poskytování zpětné vazby, sdělování informací a kladení otázek (Lishman, 2009, In: Kaňák et. Al., 2014, s. 130-134).

Zejména v období dospívání se prostřednictvím vzájemné komunikace klade důraz na pomoc dítěti se v sobě orientovat. Podstatné je chovat ke svému potomkovi respekt, rodič nemá být povýšený a obvykle si ve spoustě věcech může nechat poradit od dítěte (Špaňhelová, 2009, s. 88). Rodiče si v době adolescence potomků postupně zvykají na to, že by je měli začít přijímat jako dospělé členy rodiny, což si žádá vysokou míru trpělivosti a taktu. Specifická role otce a matky je v tomto období dána zejména vytvořeným vztahem, který vznikl v předcházejících obdobích (Lovasová, 2011, s. 55).

Kaňák a Stretti (2014, s. 114) přišli s myšlenkou podobnosti komunikace o sexuálních tématech s dospívajícími k tzv. efektu přihlížejícího. Tento efekt poukazuje na chování jednotlivců, kteří přihlíží ve velkém počtu osob např. nehodě a předpokládají, že pomoc přivolá někdo z ostatních, což je vede k nečinnosti. Stejný princip často vidíme ze strany pečujících dospělých, kteří usoudí, že tyto témata probere s dítětem někdo jiný, například že se o nich dozvedí z knihy, nebo ze školy. Ve školním prostředí naopak může převládat názor, že komunikace o sexualitě by měla probíhat v rodině. Adolescenti tak využívají k získání informací často vrstevníky, či se dozvídají věci z médií. Neatraktivnější téma v předmětu rodinná výchova je pro žáky bezpochyby sexuální výchova. Čapek (2015, s. 1148) zastává názor, že učitelé občanské výchovy, tělocviku, přírodopisu apod. by neměli mít na starost některé části partnerské a sexuální výchovy, jelikož ne každý, kdo žije sexuálním životem má o něm správné poznatky.

2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ DUŠEVNÍ VÝVOJ

Duševní vývoj jedince nezávisí pouze na jediném faktoru, ale na spoustě specifických, vnitřních i vnějších, které utvářejí jeho osobnost a navzájem se ovlivňují. Blatný (2016, s. 17-18) poukazuje z hlediska celoživotního vývoje na faktory biologické (biologické dozrávání, dědičnost), ale také na vlivy prostředí (výchova, kultura, sociální prostředí).

To, aby dítě prošlo optimálním rozvojem, ovlivňují podle Kohoutka (1998, s. 16) zejména tyto faktory:

- pocit jistoty a bezpečí,
- dostatečná sociální kontrola dětí,
- přiměřené finanční obstarání rodiny,
- dodržování denního režimu dítěte,
- společenský kontakt,
- radostná atmosféra a láska,
- rodičovská pospolitost a opora,
- spokojenost rodičů v manželství,
- existence sourozenců,
- dostatečná estetická, morální, vzdělanostní a kulturní úroveň rodičů.

2.1 BIOLOGICKÉ FAKTORY

Způsob, jakým jedinec přijímá vnější podněty je v určitém měřítku dán genetickými dispozicemi, díky kterým se rozvíjí psychické rysy člověka. Na rozvinutí jisté vlastnosti člověka se podílí více genů zároveň. Podle Vágnerové a Lisé (2021, s. 12): „*Genetické vlohy určují míru pravděpodobnosti rozvoje určité vlastnosti, resp. její intenzity či kvality. Její konkrétní varianta, kterou lze označit jako fenotyp (tím je např. úroveň rozumových schopností či citová stabilita), je však v různé míře závislá na působení vnějšího prostředí*“.

Různí autoři hovořící o vlivu dědičnosti zmiňují, že naše okolí formuje zejména postoje, hodnoty a myšlenky, ale podstatně méně naše osobnostní charakteristiky jako

svědomí nebo rozum (Říčan, 2021, s. 28). Každé dítě má odlišné dispozice a sklon k jistému způsobu chování, může se tak projevat různě ve vztahu k danému prostředí. Z toho také plyne, že jistá míra stimulace nepůsobí na všechny děti stejným způsobem, například dítě žijící v domácnosti vzdělaných rodičů může buď cítit nátlak a stres z přehnaných očekávání, nebo naopak dobře rozvíjet své nadání. Genetické předpoklady působí v součinnosti s prostředím v určitých fázích vývoje na projev vlastností různou měrou. Může se tak jevit, že některé vlastnosti se projeví nápadněji například v období dospívání, kdy se jedinci výrazněji zasazují o spoluvytváření svého prostředí, a to na ně zpětně působí (Scarr, 1993 In: Vágnerová, Lisá, 2021, s. 14).

Duševní vývoj dále ovlivňuje tzv. tělesná konstituce, která je dána částečně prenatálními vlivy, částečně dědičností, ale i vlivem prostředí působícím v brzkém dětství, někdy i později. Figurují zde tedy faktory jako psychická pohoda v dětství, výživa, nemoci, ale také například alkohol konzumovaný matkou v době těhotenství (Říčan, 2021, s. 27).

2.2 VNĚJŠÍ FAKTORY

Vývoj dítěte je dále výrazně determinován prostředím, ve kterém vyrůstá. Sociální faktory působící na psychický vývoj člověka spějí k rozvinutí verbální komunikace, schopnosti usměrňovat vlastní chování podle norem společnosti apod. Způsoby prožívání a chování ovlivňuje sociální učení, které probíhá především prostřednictvím socializace (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 14).

Mezi sociální vlivy působící na člověka můžeme považovat především druhé osoby, s nimiž se jedinec vídá, ztotožňuje a určitým způsobem je na nich závislý. Dalším působícím faktorem jsou sociální skupiny, do nichž jedinec patří a zastupuje zde určitou roli. Jednotliví členové sociální skupiny se dají charakterizovat jistým poutem vzájemnosti či stylem soužití ve skupině. Z hlediska jedincových přesvědčení, které zastává, hodnotových orientací a norem, kterými se řídí, je podstatný vliv společenských, politických či kulturních poměrů. Roli zde hrají také předpisy a zvyklosti (Helus, 2015, s. 207).

Za nejdůležitější sociální skupinu považujeme rodinu, která jako první dítěti předává zkušenosti a informace, umožňuje mu naučit se různým vzorcům chování, které dítě dále uplatňuje v okolním světě. Rodina formuje dítěte pohled na svět, podílí se na vzniku jeho zdravého sebevědomí a tím pádem jeho pozdějším společenském uplatnění. V prostředí rodiny se na dítě odráží schopnosti rodičů, jejich vzdělanostní úroveň a hodnoty, které uznávají. Dítě si tedy přivlastní, jaké hodnoty jsou pro rodinu důležité a jaké dovednosti posilovat. Důležité (Vágnerová, 2021, s. 14). Hlavním úkolem rodičů je vytvářet v rodině příznivé podmínky, které vedou dítě k tomu, aby se stalo schopným člověkem, a to nejen v rodinném prostředí. Jako další vnější činitele působí na dítě např. hromadné sdělovací prostředky jako je internet nebo televize, učitelé a škola, faktory daného společenského okolí, organizace pro děti a mládež, sportovní organizace apod. (Střelec et. al., 1998, s. 159).

V rámci odolnosti vůči stresorům u dětí v brzkém věku je podstatná temperamentová charakteristika. Přizpůsobivé, milé a přítulné děti se dají považovat za odolnější, také dokážou v případě potřeby požádat o pomoc dospělého, lépe zvládají ovládat vlastní činnosti a vyznačují se pozitivním sebepojetím. V souvislosti s vyvinutým pečovatelských chování mohou zvládat pečovat o znevýhodněné členy rodiny. Ve školním věku zvládnout využít svých schopností, což posiluje jejich sebevědomí. Řeší se také, jak je dítě schopno řešit problémy a komunikuje. Důležitou podstatou se jeví mít úzký citový vztah alespoň k jednomu kompetentnímu člověku, kde je vytvořen pocit bezpečí a důvěry. Ochranné činitele mohou tvořit například blízcí přátelé či pedagog. Matějček (1986, s. 46) nezastává názor, že se dítě na začátku života citově přiklání pouze k jedné osobě, a to podle více autorů právě k matce. Odkazuje na výzkumy Emersonové a Shaffera, kteří zjistili navázaný vztah u vývojově schopných dětí rovnou ke dvěma či více lidem v rodině, mezi nimiž je v mnoha případech zejména otec. Může se jednat také o vztah k staršímu sourozenci, prarodičům, nebo dokonce sousedům. Předpokladem přirozeného sociálního vývoje jedince je právě vznik důvěry k ostatním, naopak vznikem nedůvěry může být vývoj velmi ohrožen.

Sobotková (2012, s. 82) dále poukazuje na rozdíly resilientních dětí z hlediska pohlaví. Dle zjištění v rodině odolných dívek figurovala spolehlivá podpora v podobě starší sestry, babičky či matky, zejména pak matka zvládající mateřskou i profesní roli.

Na straně chlapců se vyskytoval bratr, děda či otec v identifikační roli a v rodině se podporovalo vyjadřování citů.

Duševní vývoj a jeho roli v rodině modifikuje také určitým způsobem to, v jakém pořadí se dítě narodí a sociální kontext jeho rodiny. Sourozence můžeme považovat za významné činitele působící na vývoj dítěte, také jako zdroj spousty zkušeností, jelikož díky sourozeneckým vztahům se jedinec učí lépe rozpoznávat potřeby, emoce a chování druhých lidí. Přes možné hádky musí často přijmout kompromis a naučit se vyjednávat, jelikož od konfliktů se sourozenci se nedá tak snadno uniknout. Dělí se s nimi o pozornost rodičů, zážitky a může se zde vyskytovat i jistá rivalita (Slomkowski et al., 2001 In: Vágnerová, Lisá, 2021, s. 16).

Zkušenosti dítě získává i prostřednictvím vrstevnické skupiny, kde se důležitost přikládá zejména schopnosti prosadit se a být přijímáno vrstevníky. Zejména v období dospívání jsou velice podstatné vztahy s přáteli, kteří dítěti slouží často jako opora. Důležitým prvkem, který na dítě působí během jeho duševního vývoje je samozřejmě škola. Ve školních institucích dítě tráví velké množství času, který by měl sloužit k rozvíjení jeho dovedností a schopností, ale samozřejmě je tento čas využíván také k socializaci. V kontaktu s ostatními se můžou objevit osobnostní vlastnosti a objevit se žádoucí či nežádoucí chování. Dítě je také běžně hodnoceno za své výkony, což ovlivňuje jeho sebepojetí a určuje jeho další směr v životě (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 17).

2.3 RODIČE

Uspokojování psychických potřeb je důležité nejen v počátcích života jedince, ale také v dospělém věku. Ze studií psychické deprivace Matějčka a Langmeiera (1974) bylo vyvozeno, že mentální vývoj pokračuje během dospělosti až do stáří, kdy autoři zmiňují významnost soužití s dětmi v utváření osobnosti a sociálních vztahů dospělého. Potomek může samozřejmě naplnění některých psychických potřeb rodičům naopak zabraňovat, jelikož vzorec hodnot se u dospělých často liší v závislosti na jejich společenských vztazích, osobnostních rysech, materiální zaopatřenosti a kulturou, ve které žijí. Jako příklad uvedu, že být rodičem dává lidem jistou společenskou hodnotu, ovšem zároveň může zabraňovat v dosažení dalších společenských cílů, kterých si přejí

dosáhnout (Matějček, Langmeier, 1986, s. 36-39). Nejčastěji jsou zmiňovány nevýhody jako finanční znevýhodnění, omezení osobní svobody z hlediska péče o dítě, dopad na manželský vztah, nebo především matky zpomalení kariérního růstu (Kimplová, 2008, s. 39). Stává se, že rodičovské chování se projevuje neschopností emočního přijetí dítěte, což může plynout z osobnostních rysů dítěte, ale i ze specifík rodičů. Pokud mají rodiče problém se citově zaangažovat, může se jednat o příliš mladé rodiče, nebo mohou trpět duševní poruchou. V případě mladých rodičů existuje možnost, že dítě bylo neplánované, a tudíž se nedokážou pro něj tolik obětovat. Překážkou na straně dítěte bývá např. jeho temperament, nebo lehčí deficit, jako jsou specifické poruchy učení, ADHD apod. (Lovasová, 2005, s. 18).

Podle Matějčka a Dytrycha (1994, s. 129-131) mohou mít naopak starší rodiče sklony k přehnané starostlivosti a více zkoumají i lehké zdravotní potíže svých dětí. U starších rodičů se může častěji vyskytovat úzkostná výchova a více vnímají nebezpečí, které může ohrozit jejich dítě. Tyto informace mohou plynout také z toho, že dítě staršího páru je v mnoha případech tzv. „vymodlené“. U dětí narozených v několikátém manželství rodiče, což se častěji objevuje právě u starších rodičů, mohou panovat obtížnější vztahové poměry, zejména vzhledem k předchozím rozvodům v rodině. Stává se, že si kvůli svému věku dávají za vinu některé problémy jejich potomků a častěji se chtějí nechat poučit. Starší rodiče jsou s větší pravděpodobností nakloněni vyzkoušeným postupům, více naslouchají odborným radám a vědě. Příčinou může být mj. skutečnost, že nemají tolik blízkých osob, se kterými mohou o rodičovství diskutovat, jelikož jejich vrstevníci mají děti již odrostlé, a tudíž přemýšlí nad odlišnými problémy. (Matějček, Dytrych, 1994).

Jednou z věcí, které negativně působí na psychiku dětí, jsou bezpochyby špatné vztahy mezi rodiči, kteří se hádají. V průběhu sporu může rodič vybíjet svou zlost na dítěti, které se připlete do rozhovoru, nebo brání některého z rodičů. V dítěti to vzbuzuje obavy, pocity samoty a nejistoty. Pro dítě může být přínosem zažít konstruktivní hádku, která se nějakým způsobem vyřeší a dítě zjistí, co se děje. Pokud je ovšem v rodině neustále napjatá atmosféra nebo křik, dítě může mít pocit, že chyba je na jeho straně a celkově je pro něj tato situace velice náročná. Pokud se rodiče navíc hádají o výchovu

dítěte, měli by stavět na první místo především psychickou pohodu jejich potomka (Špaňhelová, 2011, s. 29-34).

3 RODINA

Podle Hartla (2004, s. 230) se dá rodina definovat jako: „*společenská skupina spojená manželstvím nebo pokrevními vztahy, odpovědností a vzájemnou pomocí*“.

Sobotková odkazuje na M. Hargašovou, která chápe rodinu takto: „*Složitý, vzájemně se ovlivňující vztahový a komunikační systém, který prochází sekvenčním vývojem. Struktura rodiny obsahuje síť vztahů, které jsou ohraničené propustnou hranicí. Tato struktura není rigidní, ale osciluje podle potřeb a vývojových stádií rodinného systému*“ (Hargašová In: Sobotková, 2012, s. 58).

Rodina vzniká po narození dítěte, dospělí lidé se tedy dostávají do role otce či matky a stojí před nimi nové úkoly spojené s touto situací. Zvláště v tomto období dospělosti se u lidí projevuje základní lidská potřeba, která se často uspokojí právě rodičovstvím, tj. potřeba mít někoho, kdo je na mně závislý a mohu o něj pečovat. Můžeme zmínit E. Eriksona a jeho vývojové fáze, kdy se v tomto případě jedná o tzv. potřebu generativity. Dítě rodičům vnáší do života spoustu nových prožitků, zejména pokud žijí v manželském páru, dodává jim dítě novou radost z každodenního soužití. Také posouvá jejich osobnostní vývoj a budí v nich do té doby neznámý ochranný postoj, který dává jejich vztahu nový smysl. Rodičovství přináší ovšem i mnoho nových povinností a nároků, vyžaduje úplnou změnu zaběhnutého systému a harmonogramu rodičů. Není již možné pouze sledovat své vlastní zájmy, mohou se také objevit velké konflikty a obavy o potomka. Další požadavky klade každé vývojové období a je nutné se přizpůsobit specifickým potřebám dítěte (Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 180-181). Na začátku života dítěte se rozvíjejí vztahy se členy rodinného jádra. V rodině nastává prvotní kontakt dítěte s kulturou a společností, můžeme ji tedy označit jako prostředek primární socializace. Způsob jednání, zaujímání různých postojů a zajišťování opory dítěti prostřednictvím rodinných členů mu zajišťuje ovládnutí vzorců sociokulturního smýšlení. Následně si dítě vytváří vztah k sobě, k dalším lidem a k sociálnímu okolí (Helus, 2015, s. 198).

3.1 RODINNÉ FUNKCE

„Rodina by měla být schopná udržovat současné funkce, ale také se adaptovat na přechodné a proměnlivé požadavky“ (Sobotková, 2012, s. 68).

Z dlouhodobějšího pohledu vzniká pro děti nejdůležitější vzdělávací a výchovné prostředí prostřednictvím rodičů, jejichž vliv je především trvalý. V některých případech se stává, že na dítě má největší působící vliv jiná blízká osoba, pokud například rodiče dítě málo vídají, nebo svěřují dítě do péče chůvě, babičce, institucím apod. (Mertin, 2011). Významnými cíli, pomocí kterých rodina dosahuje účinného fungování v širším společenském kontextu, jsou poskytování bezpečí, dostačující soudržnost rodiny a tolerance k vývoji všech jejích příslušníků. Za cíl efektivní komunikace můžeme považovat dosažení vzájemného porozumění. Pro uspokojení emocionálních potřeb, jako například bezpečí členů rodiny a podporování jejich autonomie, je důležitá citová angažovanost rodinných příslušníků (Sobotková, 2012, s. 68).

Mezi konkrétní funkce, které by rodina měla plnit, patří podle Krause a Poláčkové (2001, s. 80) tedy zaprvé funkce socializačně výchovná. Rodina je pro děti prvním vzorem, dále také hlavním místem, kde děti vyvíjejí své sociální a emocionální schopnosti a procházejí socializačním procesem. Pomocí rodiny tedy nacházejí své místo ve společnosti. To je důvod, aby rodiče vedli dítě k samostatnosti, podporovali ho a prostřednictvím svého vedení mu pomohli ke vstupu do reálného světa. Další funkcí je funkce emocionální, která zajišťuje, aby se dítě cítilo akceptováno a v bezpečí. V případě nesnáží se může obrátit na další členy se žádostí o pomoc a cítí projevy lásky, které jsou nezbytné pro jeho zdravý vývoj. Funkce biologicko-reprodukční obstarává reprodukci a je významná pro celou společnost. Úkolem rodiny je zplodit dítě, ale následně se postarat o jeho potřeby a rozvoj osobnosti. Nezbytnou funkcí je samozřejmě funkce ekonomická, která řeší finanční hledisko rodiny a zaopatřuje své členy po materiální stránce, v rodině se hospodaří a vede domácnost.

3.2 RODINA Z HLEDISKA JEJÍ FUNKČNOSTI

„Každá rodina žije svůj vlastní příběh, jehož specifčnost je dána osobností rodičů, jejich vzájemným vztahem i chápáním hodnoty vlastní rodiny, kterou spoluvytvářejí“ (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 15).

Rodičovství jako takové můžeme považovat za složitý, rozmanitý a citlivý jev. Nynější témata, jimiž se zabývají studie o rodičovství, sledují mnohem více typů rodin než dříve (Sobotková, 2012, s. 153). Hartl se zmiňuje o rodinné konstelaci, kterou definuje jako: *„skladba rodiny, počet jejích členů a příbuzenské vztahy; základem je rodina nukleární; pohlaví, věk a pořadí narození dětí se výrazně promítají do sourozeneckých vztahů a vztahů rodičů k jednotlivým dětem, a ovlivňují tak povahové vlastnosti dětí“* (Hartl, 2004, s. 230). Za dítě a jeho výchovu nesou největší zodpovědnost právě rodiče, v jiných případech lidé, kteří s dítětem tráví nejvíce času. Rodina jako taková může vypadat různě, rodiče mohou být nevlastní i vlastní, může se jednat o rodiče samoživitele, náhradní rodinnou péči aj. (Pöslová, 2020, s. 9, s. 28). Rodinu můžeme tedy chápat jako proměnlivou oblast. K rozdělení a lepšímu pochopení složitosti rodinné problematiky se používají různé typologie rodin, které ale pouze povrchově reflektují, v jakém modelu se rodina v přítomné situaci nachází. Rodina určitého typu nemusí nutně oplývat všemi jeho charakteristikami (Sobotková, 2012, s. 69).

Dunovský (1986) se zaměřil na rozčlenění do čtyř typů podle toho, jakou má rodina míru funkčnosti. Ve většině případů se jedná o tzv. **funkční rodinu**, kde jednotlivý členové komunikují a spolupracují efektivně tak, aby splnili své potřeby a podporovali potřeby dalších členů rodiny. Taková rodina je předpokladem správného vývoje dítěte. O **problémové rodině** hovoříme tehdy, jestliže v ní dochází k poruše všech nebo některých funkcí, ale zároveň rodina zvládne tyto funkce něčím vykompenzovat a strategicky řešit. Pokud jsou výrazně narušené všechny nebo většina funkcí a zároveň je rodina nezvládne řešit sama, jedná se o tzv. **dysfunkční rodinu**. V této rodině se často vyskytuje např. více generací v malém obytném prostoru, alkoholismus, drogová závislost apod. Zde je nutné přistoupit k odborné pomoci státních orgánů, lékařů, psychologů či právníků, což nazýváme sanace rodiny. V tzv. **afunkční rodině** se dítě

již nachází v ohrožené situaci, protože rodina nesplňuje svůj základní účel. V mnoha případech se v rodině vyskytuje psychické a fyzické týrání dítěte a jediným možným krokem je zde odebrání dítěte z rodiny.

Příčiny různých poruch rodiny můžeme označit jako subjektivní, kdy se jedná o nezralost rodičů, nebo jejich neochotu o děti pečovat. Výrost (1998) tvrdí, že tyto příčiny jsou podmíněny sociálními, biologickými i osobnostními činiteli. Sociální činitele zahrnují zejména přijaté vzorce chování z dětství rodičů, jako jsou zvnitřněné postupy komunikace, vzory výchovného působení, postoje k řešení komplikací aj. Patří sem ale také přítomná životní situace rodiny. Osobnostními činiteli působícími jako příčiny rodinných poruch Výrost označil samotné charakterové rysy rodičů. Můžeme zmínit například výbušnost, přehnané prosazování vlastních názorů nebo výrazná kritika k ostatním členům. Biologicky podmíněná příčina problémů v rodině může být odolnost rodičů vůči zátěži, či jejich temperament (Kimplová, 2008, s. 78-79).

Podle Shapira (1983): „*Zdravé rodinné fungování je často vymezováno jako schopnost rodiny účinně zvládat náročné či stresové životní události a přizpůsobovat se změnám*“ (Shapiro In: Sobotková, 2012, s. 77). Se zdravým fungováním rodiny souvisí například způsob, jakým se rodina přizpůsobí zátěži a znovuobjevuje rovnováhu, přičemž hodnota stresu závisí na více faktorech, například zdroje a možnosti zvládat stres, předchozí zkušenosti, jak rodina stresor vnímá apod. (Sobotková, 2012, s. 77).

V rámci odolnosti vůči zátěži v rodině Šolcová (2009, s. 69) rozlišuje dva typy komunikace:

- „*Emoční komunikace je prostředkem projevů lásky a podpory mezi členy rodiny.*“
- „*Instrumentální komunikace slouží k vyjasnění a založení základních pravidel a vztahů, tj. stanovení a utváření rolí, vymezení pravidel, rozhodování a řešení konfliktů.*“

3.3 SOUČASNÁ RODINA A JEJÍ PROBLÉMY

„Současná“ nukleární rodina je tvořena partnerskou dvojicí sdílející intimní soužití, která může i nemusí být v oficiálním manželství, a dále také přisvojenými nebo vlastními dětmi. Generaci dětí i partnerů žijící v jedné rodině můžeme také nazývat rodinou dvougenerační. Zejména do poloviny 20. století převažovaly ve společnosti rodiny vícegenerační, kdy k manželskému svazku a soužití můžeme zahrnout generaci prarodičů, jejich ostatních dětí a další příbuzné. Jednalo se o rodinu „tradiční“, jejíž krize přišla především kvůli masovému stěhování z vesnice do měst a následnému rozpadu rodových svazků (Helus, 2015, s. 202). V současnosti ovšem ve společnosti není zastoupen pouze typ „nukleární“ rodiny tvořen dvěma rodiči a dětmi, ale také pouze samotný rodič žijící s dětmi, homosexuální partneri, adoptivní rodiny aj. (Mátel, 2019, s. 12).

Také Možný (2006, s. 23) považuje vzhledem k uspořádání rodiny tradiční rodinu jako širokou a vícegenerační, kdy je patrný mezigenerační přenos především z otcovi linie. Moderní rodinu chápeme naopak jako nukleární, tedy manželskou, mezigenerační přenos se zde vyskytuje smíšeně. Autor rozlišuje také typ postmoderní rodiny, která trvá dodnes, jejíž struktura je individualizovaná a mezigenerační přenos slabý. Helus (2015, s. 204) zmiňuje, že na rozdíl od tradiční rodiny můžeme tu současnou charakterizovat také jako „intimně vztahovou“, která se vyznačuje svojí jakousi pospolitostí a citovou blízkostí. Od tradiční rodiny se odlišuje především jejím větším založením na citech a poskytováním vzájemné emocionální podpory. Z toho lze odvodit, že dříve byly manželské svazky méně častěji založeny na citech. Ovšem pro současnou postmoderní rodinu je dle Možného (2006) čím dál více charakteristický život bez trvalého rodinného svazku, jelikož narůstá počet rozvodů, uzavírání dalších manželství apod. Následně dítě střídá pobyt u matky a dočasné žití u otce, nebo naopak. S tím souvisí seznamování se s nevlastními sourozenci a dalšími příbuznými, mohou se tudíž objevit konflikty a rozhodovací zátěže. Děti v dnešní době stále častěji vyrůstají v nestabilnějším a proměnlivém klimatu, jsou více zatěžováni problémy, které působí na jejich emoční prožívání. Za další typický jev současnosti můžeme považovat méně dětí v rodině a dlouhodobý pokles porodnosti (Helus, 2009, s. 73). Současným trendem se zdá být také prosazování více svých individuálních zájmů spíše než těch rodinných, což

může značit např. sklony k odkládání zakládání rodiny. U spousty lidí můžeme pozorovat tendenci mít menší počet dětí, zároveň se prodlužuje doba společného soužití celé rodiny. Zakládání rodiny probíhá stále častěji bez sňatku, zvyšuje se rozvodovost (Kimplová, 2008, s. 44).

3.4 VÝCHOVA V RODINĚ

„Každá výchovná strategie, která není založená na vnitřním postoji k dítěti, je předem odsouzena k nezdaru. Není v ní duše, není v ní duchovní postoj“ (Rogge, 2007, s. 9).

Vývoj dítěte ovlivní z velké části prostředí, ve kterém vyrůstá a jeho zkušenosti z něj. Negativní i pozitivní zkušenost působí na vývoj osobnostních a poznávacích vlastností dítěte, mění jeho prožívání a schopnost reagovat na další informace, které mu život přinese. Tyto zkušenosti na začátku každého života předává především rodina, kterou můžeme považovat za nejvýznamnější sociální skupinu (Vágnerová, Lisá, 2021, s. 14).

Kolář (2012, s. 163) definuje výchovu jako: *„Dlouhodobé i jednorázové záměrné cílevědomé jednání, jehož smyslem je optimální rozvoj člověka, optimalizace člověka, osobnosti, dosažení pozitivních změn v osobnosti. Výchova je tak organickou součástí socializace člověka“*. V souvislosti s vzděláváním je člověk formován jak pomocí předávání znalostí, tak díky snaze naučit ho přijímat určité životní postoje a hodnoty (Strouhal, 2013, s. 83).

K plnění výchovné úlohy by měli rodiče jednak chápat souvislosti života dítěte, jeho možnosti a potřeby, ale významná je také schopnost vyznat se sami v sobě a poznat svá výchovná úskalí. Pro rodiče je užitečné mít znalost o svých vlastnostech, vědět k čemu sami směřují, tudíž k čemu se snaží vést své dítě, a jaká mají od něj očekávání. Trávit s dítětem čas se zdá být základním bodem ve výchově, stejně tak jako zajištění materiálních potřeb a lásky, ovšem v dnešní době je nasbíráno mnoho dalších empiricky ověřených postupů, které se týkají tělesných i psychických potřeb dítěte a možnostech jejich obstarání. Není nutné být neustále dokonalý, ovšem reflexi minulosti a

přemýšlení o vhodných kompromisech ve výchově můžeme vždy považovat za užitečné (Mertin, 2011).

3.4.1 VÝCHOVNÉ STYLY

Rodinnou atmosféru a vztahy v rodině ovlivňuje výrazným způsobem osobnost rodiče a jeho výchovné postoje. Ty se formují skrze mnoho faktorů, jako např. inteligence rodiče, jeho vzdělání, dosavadní psychosociální a citový vývoj, vztah k jeho vlastním rodičům a zkušenosti s jejich výchovou, hodnotový systém apod. Styl výchovy rodiče se projevuje také skrz jeho vlastní strachy, úzkosti či konflikty ve vztahu k dítěti (Kimplová, 2008, s. 23).

Rodičovská výchova a její typ má významný vliv na formování jedince. Příliš volný a shovívavý typ výchovy může mít za následek to, že si dítě neosvojí schopnost ovládat své pohnutky a hrozí u něj až agresivita. Na druhou stranu, jestliže výchova neuznává vzájemnou diskusi a je příliš striktní, existuje větší pravděpodobnost, že dítěti bude chybět sebevědomí a bude se projevovat spíše uzavřeně. Nedostatek sebekontroly a sebevědomí může plynout také z nedostatku péče a zájmu ze strany rodičů (Train, 2001).

Nejnámější vymezené styly výchovy popisuje např. Kolář et. Al. (2015, s. 37-38);

Při **autoritářském stylu** výchovy vychovávaný nemůže příliš rozhodovat sám o sobě a rodič často žije v přesvědčení, že ví sám nejlíp, co je pro dítě nejlepší. Tento typ výchovy můžeme považovat až za manipulaci, kdy jako následek se může u dítěte projevit narůstající odpor až vzpoura k vedení, či nesamostatnost přetrvávající až do dospělosti. Jeden z důvodů praktikování zmíněného stylu může být způsob, jakým byl vychováván sám rodič, nebo jeho povaha.

Pokud jde o **liberální styl výchovy**, můžeme pozorovat, že dítě si prakticky dělá, co chce, v některých případech skoro až řídí své rodiče. Při tomto typu se klade důraz na sebevýchovu, zveličuje se zde názor, že výchova dítě spíše kazí a že člověk se nejlépe vyvine podle toho, co mu bylo předem dáno. Hrozí zde, že z vychovávaného vyroste egocentrista, sobec a celkově člověk, který nebude tolerovat svobodu a potřeby druhých.

V literatuře je nejvíce upřednostňován jako vhodný **demokratický styl výchovy**, u něž je důležitá vzájemná spolupráce a dohoda. Základem jsou pozitivní vztahy mezi rodiči a dětmi, vyzdvihuje se vzájemný respekt a podpora samostatnosti dítěte. Mezi prostředky této výchovy se řadí například řízená spolupráce a výchova vlastním příkladem.

O liberálním stylu výchovy se vyjadřuje Jedlička (2017, s. 69) jako o přirozené výchově, kdy si často dospělý pouze nevědí, co si počít a jsou nezralí. Může se jednat o snahu být lepším vychovatelem než vlastní rodič vychovatele.

Kimplová (2008, s. 23-25) dále shrnuje myšlenky Matějčka (1992) a popisuje ve své publikaci následující negativní výchovné postoje:

Perfekcionistický – Rodiče kladou důraz na to, aby bylo dítě dle jejich pohledu dokonalé a nerealisticky hodnotí možnosti dítěte. Stává se, že na dítě projektují své vlastní nenaplněné touhy, kterých ve svém životě nedosáhli, což vede k přetěžování dítěte a přehnaným nárokům.

Protekční – Nejedná se o vizi dosažení dokonalosti, pouze o snahu různými způsoby dostat dítě tam, kde bude dosahovat hodnot, které rodiče považují za významné. Opět se může jednat o rodiče, kteří nejsou spokojeni s vlastním postavením v životě, nebo jim kvůli jejich vysokému věku připadá, že nemají dost času na zajištění budoucnosti pro dítě. Také rodiče handicapovaných dětí si mohou kompenzovat pocit strachu ve prospěch dítěte. Jisté problémy s sebou nese i odlišnost chlapců a děvčat, rivalita sourozenců, příliš mladí či staří rodiče a jejich nároky.

Úzkostný – Výrazná je přehnaná ochrana dítěte rodiči, lpění na dítěti a zákaz činností, které by pro něj mohly být příliš ohrožující. Berou mu tak vlastní iniciativu a dítě trpí frustrací z nedostatku základní psychické potřeby volnosti a aktivity. To většinou vede k aktivnímu protestu až agresivitě dítěte, přičemž záleží na jeho životních okolnostech a temperamentu. Dítě se snaží uniknout, může si omezení nahrazovat výbojným chováním mimo dosah domova, nebo se chytout „špatné party“. Některé děti se naopak začnou projevovat pasivně, mají strach podnikat něco sami, později tak mohou mít problém s přizpůsobením se různým situacím a zapojením se do kolektivu.

Hrozí dokonce, že začnou jistým způsobem provokovat agresivní sklony jiných jedinců a stanou se tak „obětními beránky“.

Za více pravděpodobné skupiny vychovatelů, kteří tento styl výchovy zvolí, ať už záměrně či nezáměrně, můžeme považovat například rodiče, kterým potomek zemřel, narodilo se jim tzv. „vymodlené dítě“, věkově starší rodiče či prarodiče.

Zanedbávající – Zanedbávání dítěte probíhá spíše skrytě, může se jednat o mírné zanedbávání až po velmi hrubé.

Zavrhující – Tento styl výchovy se také často projevuje skrytě, rodič ho převážně praktikuje, pokud dítě nesplňuje jeho ideály, nebo mu pouze svým bytím připomíná nějakou životní nepříjemnost či hluboké zklamání. Setkáváme se s vědomým i nevědomým trestáním a útlakem ze strany jednoho nebo obou rodičů, může se to týkat např. nechtěných dětí. Potomek tak může být zahrán do pozice protestu a vzdoru, nebo naopak rezignovat a stát se pasivním.

Rozmazlující – Projevuje se zde nadšení ze strany vychovatele při každém přirozeném projevu dítěte. Rodičům se zamlouvá, že je na nich dítě citově závislé, nedospělé a roztomilé. Jelikož se bojí vzájemného odcizení, brání mu se osamostatňovat a překonávat překážky na cestě životem, nekladou na něj žádné nároky a posluhují mu. Objevuje se problém, kdy dítě nezvládá složité soužití s ostatními dospělými i vrstevníky, rodiče u dítěte ztrácejí autoritu a nedodávají mu dostatek sebedůvěry, tudíž pro něj nastává těžká situace.

Autoři zdůrazňují, že ve většině případech se výchovné styly prolínají, pouze některé charakteristiky mohou být v dané výchově výraznější (Kolář, Dvořáková, Tvrzová, Váňová, 2015, s. 37-38).

3.4.2 VZÁJEMNÁ KOMUNIKACE

Špaňhelová (2009, s. 10) konstatuje, že: „*Zásadním pravidlem pro vzájemnou komunikaci je to, aby rostl vztah mezi dítětem a rodičem*“.

Podstatnou věcí v rodinné komunikaci je vzájemná otevřenost a důvěra. Rodič by se neměl bát hovořit s potomkem o čemkoliv. Dítě má především cítit, že se může rodiče

zeptat na cokoliv, co pro něj není srozumitelné. Je možné, že rodič odpověď znát nebude, ovšem dítě by mělo mít možnost se zeptat, jelikož může někde zaslechnout informaci, kterou si potřebuje ověřit, nebo ji dovysvětlit. V případě, že se dítě nezeptá samo od sebe, doporučuje se s ním začít hovořit o důležitých tématech příslušných jeho věku. Rodič může sám od sebe komentovat například zprávu v televizi, které dítě nemusí rozumět, aby poté mělo informace vyjasněné a nemuselo se jimi dále zaobírat (Špaňhelová, 2009, s. 25-26). Také Prekopová a Schweizerová (2003, s. 130) jsou zastávkyně vzájemné komunikace o informacích vnějšího světa mezi rodiči a dětmi. Rodič nemusí vždy správně porozumět tomu, co chce dítě vyjádřit, stejně tak jako dítě ne vždy pochopí signály ze strany rodiče. Často se dokonce může zdát, že dítě lže, jelikož žije ve svém vlastním světě a používá tzv. „magické myšlení“, zatímco dospělý se zaměřuje spíše na fakta venkovního světa. Dítě nemusí dostatečně pochopit přijímané informace z knih, masmédií, nebo z debat dospělých. Může tedy nabýt jiných závěrů, než bylo záměrem, a proto je důležité s ním o všem diskutovat a ptát se, jak dané věci chápe. Sdělování informací o světě, zejména v začátcích života dítěte, je tvořeno především rodičem, který zde funguje jako jakýsi navigátor. Pro společnou komunikaci je důležité, aby spolu členové rodiny trávili čas pohromadě podle toho, jak tomu situace na obou stranách dovoluje. Rodič by měl využít různé příležitosti ke společné debatě, jako např. při večeři, při ukládání dítěte ke spánku, na procházce apod., a to zejména pokud tomu jinak čas nepřeje (Špaňhelová, 2009, s. 10).

Rodič se také může dostat do mnoha náročných situací, o kterých se doporučuje v rodině hovořit, jelikož pravda je mnohdy osvobozující pro obě strany. Rozhovor se může odložit v případě, že rodič potřebuje daný problém nejprve sám zpracovat, aby se bránilo přenášení starostí na dítě. Záleží také na věku dítěte, ovšem při vysvětlování situace není třeba zabíhat do detailů, pouze seznámit dítě s problémem. Potíže se mohou různit od neshody jednoho rodiče s druhým, finančních problémů v rodině, nemoci rodinného příslušníka aj. (Špaňhelová, 2009, s. 91). Naopak Hauser vyzdvihuje jako negativní, že rodiče chápající vztah s dítětem spíše jako přátelský často nemají žádná tajemství a spíše tahají potomky do svých problémů, místo aby je před nimi chránili. Starosti a pocity rodičů se tak stanou i dětskými starostmi (Hauser, 2011, s. 136).

3.5 TRESTY A ODMĚNY VE VÝCHOVĚ

Střelec et. Al. (1998, s. 95) poukazuje na humanistickou psychologii, která nepřipouští jakékoli tresty, které dítě ponižují nebo pošpiňují jeho důstojnost. Různé techniky hodnocení dítěte v rámci výchovy se doporučují používat svědomitě a s pochopením. Jako součást výchovného procesu se silně nedoporučují fyzické tresty, jelikož u citlivějších jedinců povedou k přílišnému strachu, plachosti a snížené sebedůvěře. Silnější jedinci naopak po tomto trestání mohou vykazovat známky agresivity, vzdorovitosti a snížené empatie. Zastánci většinou argumentují, že tento typ výchovy mírní neposlušnost dítěte, ovšem podle výzkumů se jako nejefektivnější způsob ukáznění dítěte ukázalo chválení a vzájemná domluva, případně pokárání. Ve výchově by se neměly objevovat ani tresty, které zakazují dítěti pohyb nebo různé aktivity (domácí vězení a jiné), stejně tak jako trestání prací, jelikož tento typ trestu práci dítěti nanejvýš tak zprotiví.

4 VZDĚLÁVÁNÍ RODIČŮ

Rodičovství jako takové nepovažujeme za základní psychickou potřebu. Autorka je toho názoru, že toto dokazuje i fakt, že mnoho lidí si v dnešní době vybere zůstat bezdětnými. Mít děti může však být nástrojem k uspokojování jiných potřeb, jako třeba potřeby životní perspektivy či jistoty, nebo potřeby vědomí vlastní hodnoty (Matějček, Langmeier, 1986, s. 36). Není však správné postavit potomka do situace, kdy je zodpovědný za naše štěstí. Dospělý by se tak v případě rodičovství měl kromě dítěte věnovat svým koníčkům, partnerskému či manželskému vztahu, své práci a dalším sebenaplňujícím činnostem (Pöslová, 2020, s. 9, s. 28).

Být rodičem znamená trvalé budování vztahu a aktivní jednání rodiče směrem k dítěti. Tento proces nepřichází bez chyb, ale v dnešní době má rodič k dispozici spoustu možností, jak se na rodičovství připravit a jak se v něm zlepšovat. Mikulková odkazuje na 20. století, kdy byla výchova dětí založena především na poslušnosti a role v rodině byly jasně stanoveny, vychovatelé se tedy cítili jistější ve svých postupech, zatímco dnes mohou být díky spoustě novým metodám a způsobům výchovy nejistí. V současnosti se vztahy rodičů a dětí zakládají více na rovnosti, rozšiřují se poznatky o dopadech rodičovského chování na děti, a rodiče tak mohou být zmateni z velkého množství informací. Navíc žijeme ve světě, kde se klade důraz na úspěšnost a dokonalost více než kdy jindy. Dobré rodičovství vyžaduje naplňovat potřeby dítěte, zajišťovat jejich ochranu a být pro dítě stále dostupní, ale také je důležité umět přiznat své chyby. Důležitá je snaha se zlepšovat, ale stále je třeba si uvědomit, že nikdo není dokonalý, a tudíž ani rodičovství nemusí být vždy perfektní (Mikulková, 2015, s. 13-19). Existuje spousta literatury na téma výchovy, například časopisy a příručky zlepšující povědomí rodičů, ovšem je nutné se kromě výchovy zajímat také o vývoj dítěte. Jeho chování nereflektuje pouze výchovu, ale mnohé projevy jsou zcela běžné pro daný stupeň vývoje, nebo temperament dítěte. Proto by rodič měl neustále sám zhodnocovat, jak případné doporučení využít v praxi v souvislosti s osobností svého potomka (Rogge, 2007, s. 8-10).

4.1 MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ

Chybovat je přirozené, ovšem v případě výchovy může přemíra chyb rodičů dětem uškodit. Kde se tedy rodiče mají učit? Jungwirthová (2009, s. 167) ve své publikaci jmenuje zdroje, od kterých rodiče přirozeně čerpají rady a inspiraci ohledně rodičovství. Za předpokladu kladného vztahu s vlastní rodinou dospělý často opakuje výchovné schéma svých rodičů, zejména ze strany své matky. Nutno podotknout, že takto to probíhalo spíše v dřívějších dobách, jelikož v současnosti se vývoj společnosti velmi zrychluje a vznikají situace, pro které nestačí stejné výchovné postupy jako našich rodičů. Co se týče sdílení zkušeností s dalšími rodiči, není třeba se srovnávat, ale nechat se inspirovat různými postupy.

Mnoho akcí určených rodičům bez účasti dětí pořádají často další rodiče v mateřských či rodinných centrech. Rodinná centra jsou místem, kde se rodiče mohou navzájem setkávat, vzdělávat se na kurzech, nebo přímo vzdělávací akce pořádat. Mohou se zde odehrávat různé soutěže, přednášky, nebo dokonce kroužky (Marksová-Tominová, 2009, s. 132-133). Při výchově dětí rodiče často také vzhlíží k různým vzorům, rodinám „ideálním“, ale zde je třeba mít na mysli, že žádná rodinná situace není stejná, a i na první pohled perfektní rodina může mít mnoho problémů. Mnoho rodičů také čerpá rady od nějaké autority, navštěvují psychologické poradny nebo žádají o pomoc dětskou lékařku. Vyslechnuté názory od různých odborníků však mohou být protichůdné a stává se, že rodič zůstane bezradný. Dalším zdrojem informací se může pro rodiče stát čtení knih na dané téma, návštěva kurzu nebo semináře. Všechny možnosti vzdělávání v oblasti rodičovství mohou něčím přispět, ale zároveň je třeba nad doporučeními přemýšlet a řídit se intuicí, jelikož každé dítě je individuální (Jungwirthová, 2009, s. 168-171).

Rodinné vzdělávání Šeďová (2008, s. 206) popsala jako: *„preventivní a vzdělávací aktivity zahrnující vytváření vzdělávacích programů, jejich implementaci, evaluaci, vedení výuky a výcviku a výzkum vztahovaný ke zvyšování kvality života jednotlivce i rodiny“*.

Šeďová (2008) zmiňuje, že tento typ vzdělávání může probíhat formálně i neformálně. Formální rodinné vzdělávání lze realizovat ve školním prostředí, zatímco

neformálním vzděláváním rozumíme různé vzdělávací aktivity pro dospělé, které pomáhají posilňovat vztahy v rodině a rozvíjet pozitivně všechny členy. Může se také jednat o léčebné, nebo preventivní programy, jejichž cílem je zaměřit se na specifický problém a redukovat určitou rodinnou dysfunkci. Všeobecnou snahou je posílit rodinný život a jistým způsobem ho obohatit. Zatímco neformální vzdělávání probíhá s cílem nabytí nových kompetencí a prohlubování vědomostí formou přednášky nebo kurzu, informálním vzděláváním rozumíme učení se z běžného života (Zormanová, 2017, s. 23).

Dnešní doba klade důraz i na spolupráci rodičů při školním vzdělávání dětí a mládeže, což můžeme nazvat rodičovské vzdělávání. Ukazuje se, že rodina má velký vliv na studijní výsledky studentů, proto je podstatná komunikace mezi rodiči a školními institucemi. Důležité je v tomto ohledu rodiče za pomoci pedagogických teoretiků připravovat na odborné úrovni, např. osvětou v médiích, nebo vzdělávacími akcemi. Podle Rabušicové et. al. (2004) tuto problematiku nezkoumá dostatek odborníků, ale tomuto tématu se věnuje hlouběji např. Ústav pedagogických věd Filozofické fakulty MU v Brně (Průcha, Veteška, 2014, s. 237-238).

Pokud se v rodině vyskytne problém a rodiče si neví rady, jak své dítě vychovávat, mohou se obrátit na různé typy poradenství.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGIE VÝZKUMU

Praktická část bakalářské práce obsahuje výzkum, ve kterém se autorka snažila zjistit zájem rodičů o seberozvoj v oblasti rodičovství a způsoby, jakými se rodiče v tomto směru nejvíce vzdělávají. Dále autorka zkoumá souvislost různých faktorů se vzděláváním rodičů, například jejich dosažené vzdělání nebo styl výchovy. Výzkum byl realizován formou kvantitativního dotazníkového šetření. Dotazník byl konkrétně určen rodičům s dětmi od 15 do 20 let, tedy ve věku adolescence.

Jak Reichel (2009, s. 72) popisuje: „*Metodologická část navazuje na předchozí teoretické pojetí a v jeho intencích se zaměřuje na informaci o objektech zkoumání, na jejich základní charakteristiky, dosažitelnost, na způsob jejich případného výběru a jeho zdůvodnění. Dále prezentuje způsob výzkumného přístupu..., včetně konkrétních podob sběru dat a důvodů pro jejich volbu. Také z metodologických hledisek hodnotí optimální místo a čas jejich realizace.*“

5.1 VYMEZENÝ CÍL A STANOVENÉ HYPOTÉZY

Cílem empirické části této práce je zjistit zájem rodičů o vzdělávání v oblasti rodičovství.

V přípravné fázi práci si autorka stanovila pět hypotéz, tedy předpokladů, které jsou podstatnou částí kvantitativního výzkumu a následně se potvrzuje jejich platnost/neplatnost (Urban, 2017, s. 81). Sestavené jsou na základě různých faktorů souvisejících se vzděláváním rodičů v oblasti rodinného vzdělávání. Tyto hypotézy vytvořené na základě stanoveného cíle znějí následovně:

H1: Rodiče s demokratickým stylem výchovy mají největší zájem o seberozvoj v oblasti rodičovství.

H2: Rodiče s vysokoškolským vzděláním mají větší zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství než rodiče se vzděláním středoškolským.

H3: Rodiče, kteří absolvovali kurzy nebo jiné vzdělávací akce z oblasti rodinného vzdělávání mají lepší vztah se svými dětmi.

H4: Rodiče, kteří podstoupili nějakou formu vzdělávání v oblasti rodičovství provedli změny ve svém výchovném přístupu.

H5: Rodiče častěji praktikovali rodinné vzdělávání v mladším školním věku dítěte než v jeho dospívání.

5.2 METODA SBĚRU DAT

Urban (2017, s. 62) uvádí, že „*techniky sběru dat označují už konkrétní, speciální operace zjišťování faktů a manipulace s nimi. Jejich parametry se odvíjejí od zvolené výzkumné metody.*“ U sociologického výzkumu můžeme výzkumné metody dělit na kvalitativní a kvantitativní, často se ale kombinují. V případě této bakalářské práce byla zvolena kvantitativní metoda zkoumání. U této metody se příkládá důležitost především vysoké reprezentativnosti, jelikož se získávají data od velkého množství respondentů a výsledky se tak dají lépe zobecnit. Dotazníkové šetření představuje jednu ze základních technik sociologického výzkumu, která se ke sběru dat často používá právě u kvantitativní metody (Urban, 2017, s. 67). Tato metoda výzkumu byla vybrána v návaznosti na cíl zkoumání, zejména pak kvůli potenciálnímu získání odpovědí od velkého množství respondentů a tudíž lepšímu náhledu na problematiku.

Polostrukturovaný dotazník je anonymní, byl vytvořen a sdílen online formou. Obsahuje 23 otázek, z toho dvacet otázek uzavřených, tudíž mohli respondenti vybírat pouze z nabídnutých možností. Jedna otázka týkající se věku dítěte daného respondenta je otevřená a ve dvou případech se jedná o otázku polouzavřenou, kde se respondenti mohli vyjádřit konkrétněji.

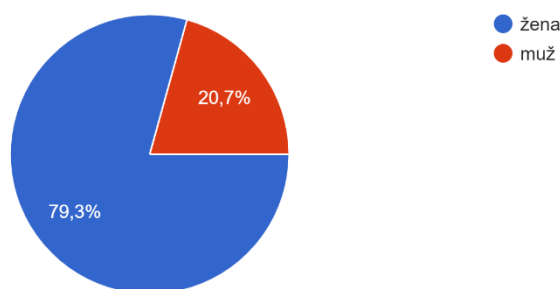
Úvodní popisek zmiňuje cíl bakalářské práce a dává respondentům na vědomí, pro jakou cílovou skupinu je dotazník určen. Dále obeznamuje respondenty o jeho anonymitě a vyplněním dávají souhlas ke zpracování dat.

5.3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO VZORKU

Předmětem zkoumání byli rodiče, kteří mají alespoň jedno dítě ve věku 15-20 let. Autorka výzkum směřovala na rodiče s dětmi tohoto věku v návaznosti na teoretickou část práce, kde se z větší části zaměřuje na věk adolescence. Téma vzdělávání rodičů je široké a ovlivňujícím faktorem může být právě věk dítěte, proto autorce přišlo užitečné více specifikovat výzkumný vzorek mj. z důvodu následné větší reliability výzkumu.

Autorka tedy v konečné fázi výzkumu pracovala s daty od 126 respondentů, kteří byli převážně ženského pohlaví. Můžeme tedy shrnout, že se jednalo spíše o matky než otce. Odpovědi jsou znázorněné na grafu č. 1:

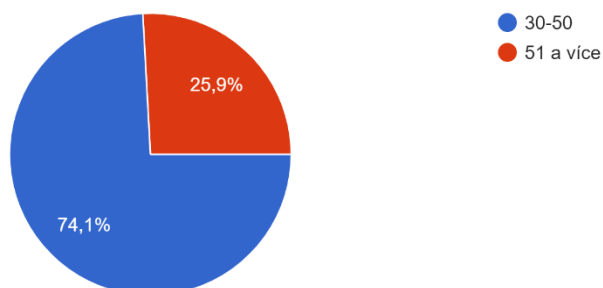
1. Jaké je Vaše pohlaví?
116 odpovědí

Graf 1 Pohlaví respondentů

Co se týče věku respondentů, autorka odpovědi rozdělila na dvě skupiny a rozlišila tak, zda se jedná spíše o starší, nebo mladší rodiče. Věk může být dalším faktorem ovlivňujícím zájem o vzdělávání, ovšem na prozkoumání tohoto faktoru by bylo potřeba více respondentů. Tento ovlivňující faktor by v budoucnu mohl sloužit jako předmět k rozsáhlejšímu výzkumu. Podíl starších a mladších zúčastněných rodičů ve výzkumu ukazuje graf č. 2:

2. Kolik je Vám let?
116 odpovědí

Graf 2 Věk respondentů

5.4 POPIS SBĚRU DAT

Dotazníkové šetření probíhalo v únoru 2023 úmyslným oslovením respondentů, především sdílením dotazníku na sociální síti Facebook. Autorka vybrala na sociální síti veřejné skupiny, které se nějakým způsobem týkají rodičovství a kde se dá předpokládat, že rodiče dotazník uvidí. Zveřejnila zde svůj dotazník se žádostí o jeho vyplnění a bylo zřejmé, že účast v dotazníku je anonymní a dobrovolná. Prosba obsahovala také upozornění, pro jaké respondenty je dotazník určen.

Dále byla při oslovování respondentů zvolena metoda tzv. snowball sampling, jinak také metoda sněhové koule. Při tomto způsobu výběru respondentů se jejich počet zvyšuje na základě doporučení respondentů předchozích, nebo doporučení od osob s lepším přístupem k analyzované skupině (Urban, 2017, s. 60). Autorka tedy požádala svoji 18letou sestru o rozšíření dotazníku mezi spolužáky, kteří následně měli dotazník přeposlat svým rodičům. Dále byli také se žádostí o vyplnění dotazníku kontaktováni rodiče z autorčina okolí, kteří mají děti ve věku 15-20 let.

5.5 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

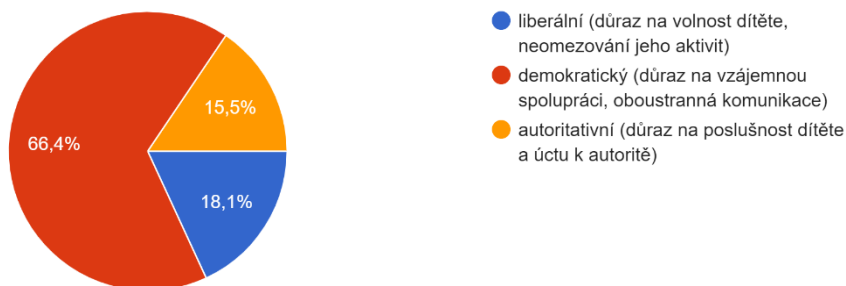
Autorka zpracovávala data od 126 respondentů a ověřovala stanovené hypotézy. Zobrazené grafy autorka převzala z vlastního dotazníku vytvořeném prostřednictvím Formulářů google.

5.5.1 HYPOTÉZA Č.1

H1: Rodiče s demokratickým stylem výchovy mají největší zájem o seberozvoj v oblasti rodičovství.

V hypotéze č. 1 se autorka zaměřila na výchovné styly respondentů v souvislosti se vzděláváním. Jednotlivé respondenty autorka pojmenovala unikátní sadou písmen. Z odpovědí na otázku č. 16 vyplynulo, že většina respondentů charakterizuje svůj výchovný styl jako demokratický, což znázorňuje graf č.3:

16. Jak byste vy sami charakterizovali svůj výchovný styl?
116 odpovědí

Graf 3 Výchovný styl

Za liberální považuje svůj výchovný styl 18,1 % respondentů a za autoritativní svůj výchovný styl považuje 15,5 % respondentů.

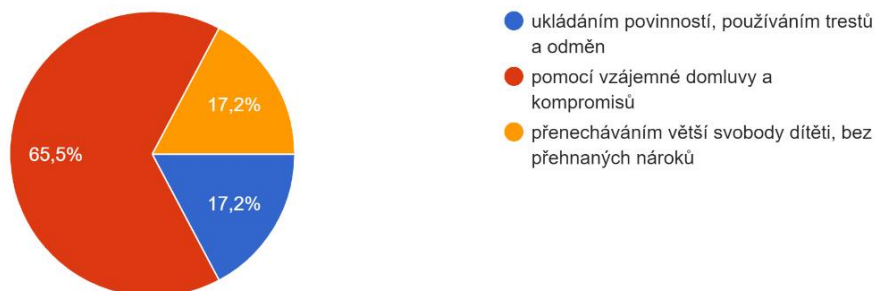
Práce s hypotézou č. 1 dále ověřuje, zda všichni respondenti, kteří svůj styl výchovy označili jako demokratický, ho opravdu uplatňují.

Pro ověření demokratického stylu výchovy použila autorka odpovědi na otázky č. 14 (max. 12b.), č. 15 (max. 6b.), č. 16 (max. 12b.). Odpovědím na jednotlivé otázky

autorka přiřadila body podle důležitosti. Tímto způsobem se postupovalo u každé následující hypotézy, která potřebovala k ověření jedné proměnné využít více otázek.

14. Jakým způsobem nejčastěji vychováváte své dítě?

116 odpovědí

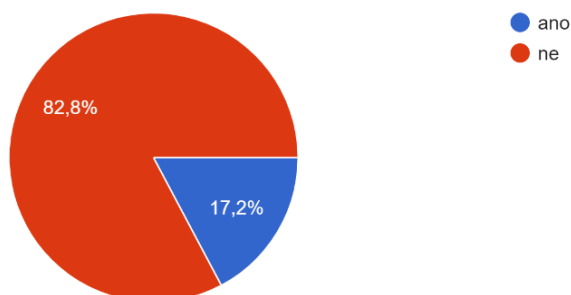

Graf 4 Způsob výchovy

Graf č. 4 znázorňuje odpovědi na otázku č. 14, která žádá respondenty, aby označili, jaký výrok pro ně nejvíce platí. Z grafu vyplývá, že 65,5 % respondentů odpovědělo, že dítě vychovávají pomocí vzájemné domluvy a kompromisů, což je typické pro demokratický styl výchovy (viz teoretická část bakalářské práce). Odpověď, že ukládáním povinností a používáním trestů a odměn ve výchově odpovědělo 17,2 % respondentů. Zbylých 17,2 % respondentů odpovědělo, že nejčastěji ve výchově přenechávají svobodu dítěti a nemají na něj přehnané nároky.

15. Používáte často ve výchově omezování činnosti nebo pohybu dětí (např. domácí vězení, zákaz telefonu)

116 odpovědí

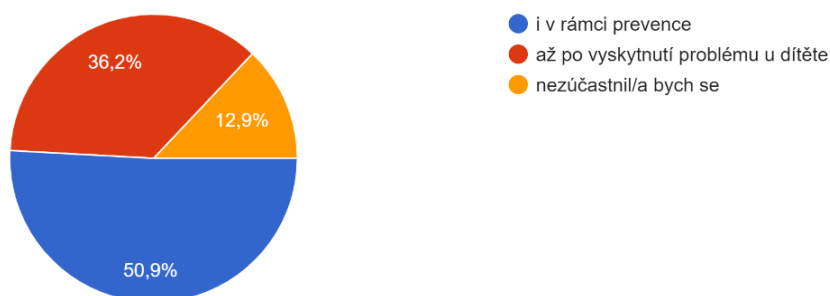
Graf 5 Tresty ve výchově

Graf č. 5 (související s otázkou č. 15) znázorňuje, že 82,8 % respondentů ve výchově nepoužívá tresty, které omezují pohyb nebo činnost dětí. 17,2 % respondentů tyto tresty praktikuje.

V souvislosti s druhou proměnnou, a to zjištění největšího zájmu o seberozvoj v oblasti rodičovství, autorka použila při analýze odpovědi na otázky č. 5 (max. 12b.), č. 7 (max. 3b.), č. 9 (max. 12b.), č. 12 (max. 12b.), č. 13 (max. 3 body).

7. Vzdělávacího kurzu nebo přednášky se zaměřením na problémy adolescentů bych se zúčastnil/a:

116 odpovědí

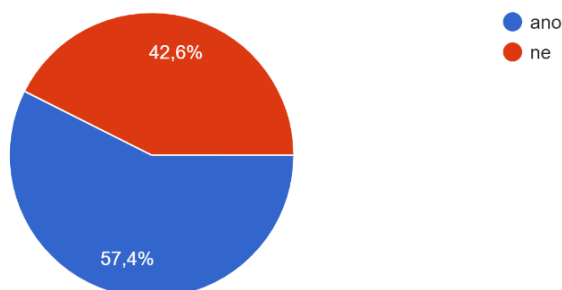

Graf 6 Návštěvnost kurzu/přednášky se zaměřením na adolescenty

Otázka č.7, znázorněná v grafu č. 6, zjišťovala, jestli by rodiče měli zájem o vzdělávací kurz nebo přednášku, pokud se jednalo o zaměření na problémy adolescentů, a jestli by návštěvu podnikli až po vyskytnutí problému u dítěte, nebo i v rámci prevence. Z výsledků je patrné, že 50,9 % respondentů by se podobné akce zúčastnilo i v rámci prevence, 36,2 % respondentů až po vyskytnutí problému. Zbylí respondenti by se podobné akce nezúčastnili.

8. Pokud byste takový kurz/přednášku navštívili, preferovali byste, kdyby byla pořádaná školou Vašeho dítěte?

115 odpovědí

Graf 7 Okolnosti návštěvy kurzu/přednášky se zaměřením na adolescenty

Z odpovědí znázorněných v grafu č. 7 vyplývá, že 57,4 % respondentů by preferovali návštěvu kurzu nebo přednášky se zaměřením na problémy adolescentů, pokud by byla pořádaná školou jejich dítěte.

Následně autorka přišla ke konečnému ověřování hypotézy a respondenty seřadila podle bodového hodnocení do dvou tabulek. Respondenti s nejvyšším počtem bodů (42b.) a tudíž největším zájmem o vzdělávání byli porovnání s respondenty, u kterých byla na základě dosažení nejvyššího počtu bodů (30b.) ověřen demokratický styl výchovy. Tento styl výchovy byl na základě více otázek potvrzen pouze u 65 respondentů. Zajímavé se jeví, že v separátní otázce svůj styl výchovy označilo jako demokratický celkem 83 respondentů. Podrobný přehled analýzy dat je uveden v příloze B a v příloze C.

Největší zájem o seberozvoj v oblasti rodičovství se potvrdil u 14 respondentů. **Z nich pouze 6 má ověřen demokratický styl výchovy.** Autorka tedy odvozuje, že na zájem o toto vzdělávání nemá styl výchovy velký vliv.

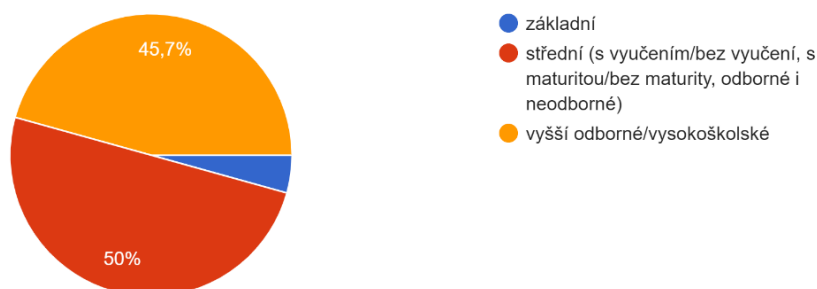
Hypotéza č. 1 se tedy nepotvrdila.

5.5.2 HYPOTÉZA Č. 2

H2: Rodiče s vysokoškolským vzděláním mají větší zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství než rodiče se vzděláním středoškolským.

3. Jaké je Vaše dosavadní vzdělání?

116 odpovědí

Graf 8 Dosažené vzdělání

K potvrzení této hypotézy byla potřeba otázka č. 3 z dotazníku, jejíž odpovědi jsou zobrazeny v grafu č. 8. Střední vzdělání (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neodborné) zaškrtnulo 50 % respondentů. 45,7 % respondentů má vzdělání vyšší odborné/vysokoškolské.

Tato hypotéza si bere za cíl porovnat zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství podle dosaženého vzdělání respondentů. Pro ověření zájmu o toto vzdělávání byly použity stejné otázky a bodové hodnocení jako u hypotézy č. 1. Pro porovnání byla použita skupina respondentů, kteří dosáhli alespoň 30 bodů, tudíž vykazovali vysoký zájem o vzdělávání.

Porovnáním obou skupin bylo zjištěno, že **65 % respondentů s vyšším/vysokoškolským vzděláním má zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství.** Naproti tomu **z respondentů se středním vzděláním má tento zájem pouze 44 %.** Podrobný přehled analýzy dat je k dispozici v příloze D a v příloze E.

Hypotéza č. 2 se tedy potvrdila.

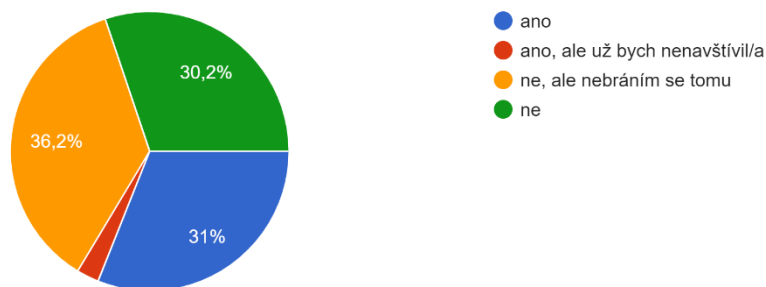
5.5.3 HYPOTÉZA Č. 3

H3: Rodiče, kteří absolvovali kurzy nebo jiné vzdělávací akce z oblasti rodinného vzdělávání mají lepší vztah se svými dětmi.

Ke zjištění počtu respondentů, kteří aktivně přistoupili k absolvování kurzů, nebo jiných akcí z oblasti rodinného vzdělávání autorka použila otázky č. 5 (max. 12b.) a č. 9 (max. 3b.).

5. Navštívili jste někdy seminář, kurz nebo podobnou vzdělávací akci v souvislosti se správným fungováním rodiny? (výchova dítěte, patologické jevy v rodině, apod.)

116 odpovědí

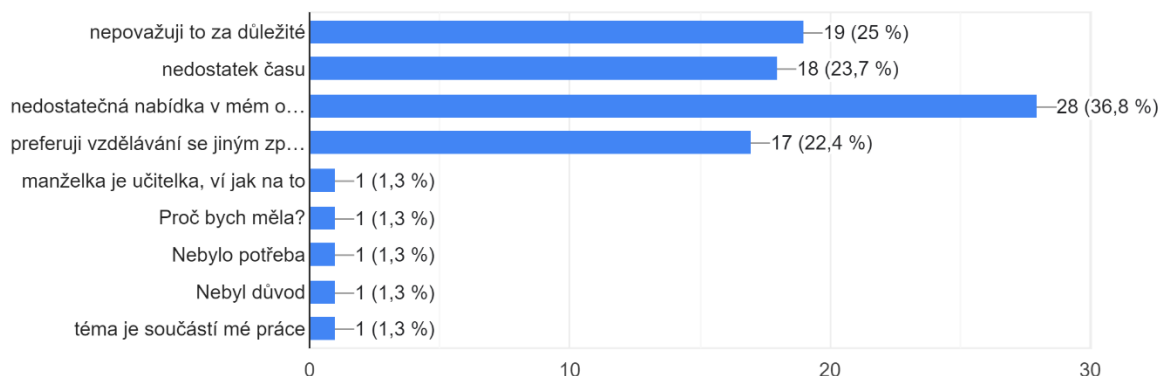

Graf 9 Návštěvnost vzdělávací akce

Graf č. 9 ukazuje, že seminář, kurz nebo podobnou vzdělávací akci v souvislosti se správným fungováním rodiny navštívilo 31 % respondentů. Tuto akci nenavštívilo nikdy 66,4 % respondentů, ovšem 36,2 % respondentů by se návštěvě nebránilo.

6. Pokud ne, proč?

76 odpovědí

Graf 10 Důvod, proč nenavštívili seminář

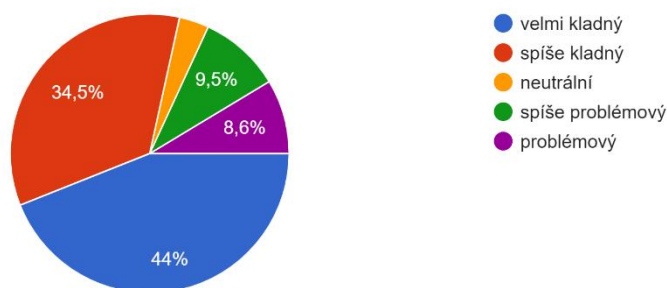
Pro zajímavost autorka přiložila ještě graf č. 10, kde jsou znázorněné odpovědi respondentů na otázku, proč nenavštívili žádnou vzdělávací akci z oblasti rodičovství, jak uvedli v otázce č. 5. Je patrné, že největším důvodem byla nedostatečná nabídka

v jejich okolí. Druhým důvodem bylo, že respondenti to nepovažují za důležité, dále kvůli nedostatku času, nebo se preferují vzdělávat jiným způsobem. Otevřené odpovědi nesly informace, že to nebylo potřeba nebo je respondentům nějakým způsobem téma blízké ze zaměstnání a tím pádem nemusí/nechtějí kurzy navštěvovat.

Vztah rodičů a dětí byl zjišťován pomocí otázek č. 11 (max. 9b.), č. 17 (max. 9b.), č. 18 (max. 9b.), č. 20 (max. 12b.), č. 21 (max. 12b), č. 22 (max. 9b.).

20. Jak byste charakterizoval/a svůj vztah s dítětem?

116 odpovědí

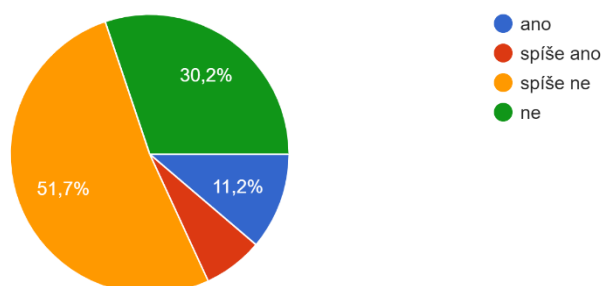

Graf 11 Vztah s dítětem

Graf č. 11 uvádí, jak sami rodiče charakterizují svůj vztah s dítětem. Velmi kladný vztah má se svými dětmi podle respondentů 44 %. Dalších 34,5 % spíše kladný, 9,5 % respondentů spíše problémový a 8,6 % respondentů označilo svůj vztah s dětmi za problémový. Toto může být ale pouze domněnka respondentů, proto k lepšímu reflektování vztahů s dětmi použila autorka také odpovědi na další otázky, které se týkaly vzájemné komunikace, konfliktů apod. Na tyto otázky přišly odpovědi, které autorka pro zajímavost sdílí:

17. Máte se svým dítětem často konflikty?

116 odpovědí

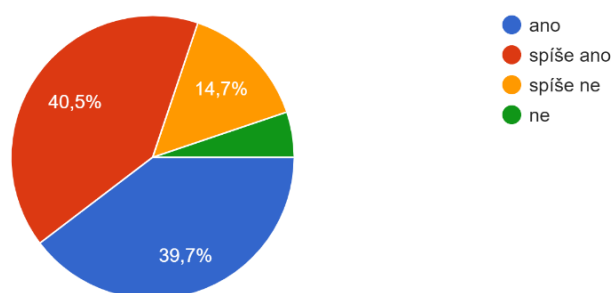

Graf 12 Konflikty s dítětem

Graf č. 12 reflektuje, jak často mají rodiče se svými dětmi konflikty. Více než polovina respondentů si nemyslí, že by měli s dětmi často konflikty. Více než 10 % respondentů však konflikty registruje.

21. Myslíte si, že máte s dítětem dobře nastavenou vzájemnou komunikaci?

116 odpovědí

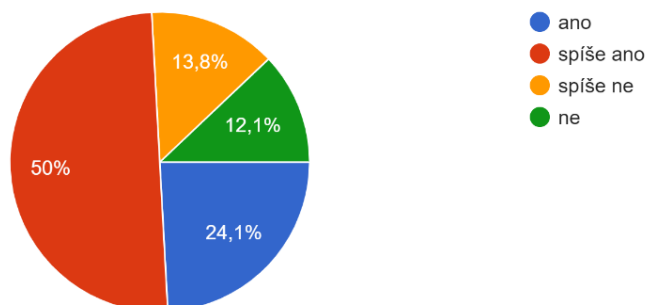

Graf 13 Komunikace s dítětem

Z grafu č. 13 je patrné, že více jak 70 % respondentů si myslí, že mají s dítětem dobře nastavenou komunikaci.

22. Svěřuje se Vám dítě s jeho osobními problémy?

116 odpovědí

Graf 14 Svěřování se s problémy

Graf č. 13 ukazuje, jak rodiče odpovídali na otázku č. 22 řešící, jak moc se dítě rodičům svěřuje. Přes 70 % rodičů tvrdí, že se jim dítě svěřuje, nebo spíše svěřuje s jeho osobními problémy.

Porovnáním bylo zjištěno, že 53 % rodičů, kteří absolvovali kurzy nebo jiné vzdělávací akce z oblasti rodinného vzdělávání mají lepší vztah se svými dětmi. Na druhé straně rodičů, kteří se nikdy nezúčastnili kurzů nebo jiných vzdělávacích akcí a mají lepší vztah se svými dětmi je jich pouze 42 %. Analýza je podrobně znázorněna v příloze F a v příloze G.

Hypotéza č. 3 se tedy potvrdila.

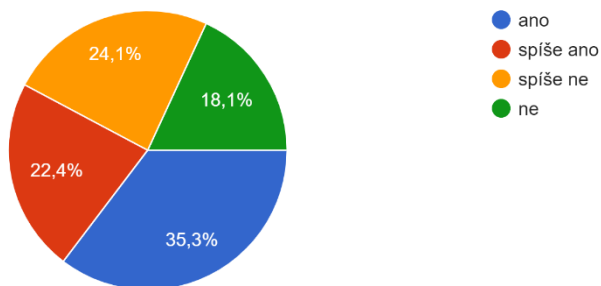
5.5.4 HYPOTÉZA Č. 4

H4: Rodiče, kteří podstoupili nějakou formu vzdělávání v oblasti rodičovství provedli změny ve svém výchovném přístupu.

Pro ověření této hypotézy bylo za pomoci otázky č. 5 (max. 12b.) a č. 9 (max. 12b.) provedeno rozdělení respondentů na skupinu, která podstoupila nějakou formu vzdělávání a na skupinu, která se v rodičovství nijak nevzdělávala.

9. Snažili jste se v posledních letech nějakým způsobem vzdělávat ve výchově Vašeho dítěte? (cílené hledání informací v knize nebo na internetu, seminář, kurz apod.)

116 odpovědí

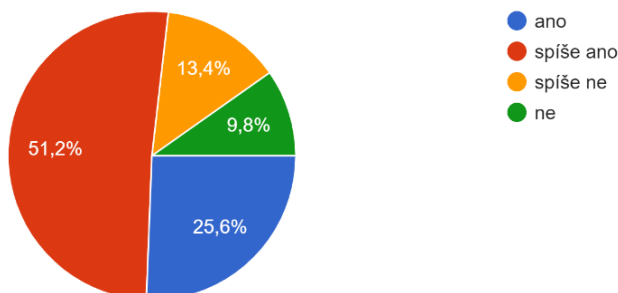

Graf 15 Snaha o vzdělávání

V grafu č. 15 je názorně vyobrazené, jak moc se respondenti snažili v posledních letech nějakým způsobem vzdělávat ve výchově svého dítěte, jestli si nějakým způsobem hledali informace, nebo navštívili vzdělávací akci.

11. Myslíte si, že se díky tomuto vzdělávání zlepšily Vaše vztahy s dítětem? (návaznost na ot. 9)

82 odpovědí

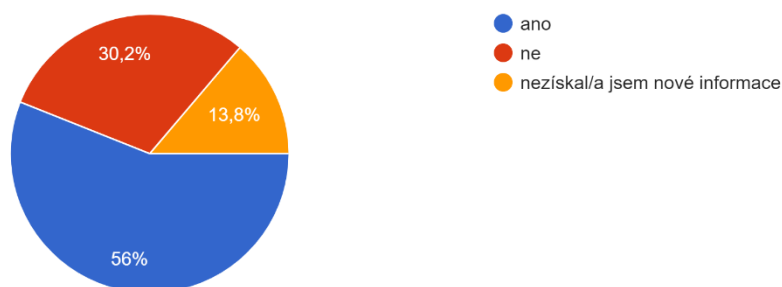
Graf 16 Zlepšené vztahy s dítětem

V grafu č. 16 jsou odpovědi na otázku č. 11, která nebyla povinná pro všechny respondenty, jelikož navazuje na otázku předchozí (č. 9). Otázka uvedená v grafu zjišťovala, jak moc si respondenti myslí, že se díky jejich snaze vzdělávat se v oblasti výchovy dítěte zlepšily jejich vztahy s dětmi. Z výsledků vyplývá, že zhruba 75 % rodičů odpovědělo kladně, tudíž mají dle jejich názoru díky zjišťování si informací lepší vztahy.

Ke zjištění informace, kteří respondenti provedli změny ve výchovném přístupu, byla použita otázka č. 23 (max. 12b.)

23. Provedli jste někdy změny ve Vašem přístupu k výchově nebo komunikaci s dítětem díky získání nových informací?

116 odpovědí

Graf 17 Změny v přístupu k výchově nebo komunikaci

Graf č. 17 uvádí, že ze všech respondentů provedlo 56 % nějaké změny ve svém přístupu k dítěti díky získání nových informací. Dalších 30,2 % ve výchově ani komunikaci díky novým poznatkům nic nezměnilo, a 13,8 % respondentů si není vědomo získání nových informací.

Z 39 respondentů, kteří podstoupili nějakou formu vzdělávání v oblasti rodičovství jich 34 provedlo změny ve svém výchovném přístupu, tj. 87 %.

Z 89 respondentů, kteří se v oblasti rodičovství nijak nevzdělávali, jich provedlo změny ve svém výchovném přístupu 43, to je pouze 48 %.

Přesná analýza je uvedena v příloze H a v příloze CH.

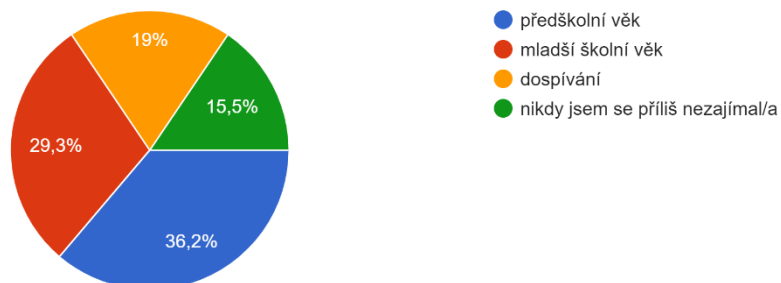
Hypotéza č. 4 se tedy potvrdila.

5.5.5 HYPOTÉZA Č. 5

H5: Rodiče častěji praktikovali rodinné vzdělávání v mladším školním věku dítěte než v jeho dospívání.

13. V jakém věku dítěte jste se nejvíce zajímali o vzdělávání v oblasti rodičovství? (hledání informací, debata s dalšími rodiči, vzdělávací akce, návštěva kurzů)

116 odpovědí

Graf 18 Vzdělávání podle věku dítěte

Pro ověření této hypotézy byl použit graf č. 18 znázorňující odpovědi na otázku č. 13, ve kterém bylo zjištěno, že 36,2 % respondentů se více zajímalo o vzdělávání již v předškolním věku dítěte, 29,3 % respondentů se zajímalo v mladším školním věku dítěte a 19 % v období dospívání dítěte.

Hypotéza č. 5 se tedy potvrdila.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá vlivem rodiny na zdravý duševní vývoj dítěte a vzděláváním rodičů v oblasti rodinného vzdělávání. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Rodina patří bezpochyby mezi důležitý faktor formující osobnost člověka. Výchova dětí v současné době se v mnoha ohledech liší od výchovy v minulosti, současným trendem je snaha o větší rovnost mezi dětmi a dospělými a společnost se více zabývá důsledky špatné výchovy. To, jakým způsobem a v jakém prostředí bylo dítě vychováváno se neprojevuje pouze v jeho aktuálním chování, ale často si nese stopy z dětství až do dospělosti. Pokud se u dítěte objeví problém, rodičům může být vyčítáno, jak dítě vychovali, nebo si případné chyby mohou uvědomovat i sami rodiče. Rodičovství je významnou částí života dospělého člověka, který se tak rozhodne, a postarat se o dítě je také jeho velkou zodpovědností. Proto by se při vzdělávání dospělých na rodiče jako cílovou skupinu rozhodně nemělo zapomínat.

Autorka ve své práci na základě studia odborné literatury popisovala vlivy, které působí na duševní vývoj dítěte a věnovala se zejména vlivu rodiny. Popisovala vývojové fáze dítěte a více rozvedla kapitolu o adolescenci. Pomocí výzkumu se snažila zjistit, jaký zájem o rodinné vzdělávání mají rodiče adolescentů. Zkoumala potenciální faktory, které by tento zájem mohli ovlivnit, jako např. vzdělání rodiče nebo preferovaný výchovný styl. Také se zajímala, jak návštěva různých vzdělávacích akcí z oblasti rodičovství může ovlivňovat vztahy s dětmi.

V teoretické části bakalářské práce autorka popisuje vývojová stádia dítěte od prenatalního vývoje až po adolescenci. Kapitolu o adolescenci autorka více rozvedla a zaměřila se i na komunikaci s dospívajícími. Rodiče adolescentů si mohou pro dítě připadat už více postradatelní, ale v tomto citlivém období dítěte je jejich role stejně důležitá jako předtím. Druhá kapitola popisuje vnitřní i vnější vlivy působící na zdravý duševní vývoj dítěte. Jedním z vybraných faktorů jsou rodiče jako takoví, kdy autorka stručně popisuje, jak může působit na vývoj dítěte věk rodičů, nebo rozvod. Třetí kapitola se věnuje rodině, jejím funkcím, typu rodin z hlediska funkčnosti, výchovným stylům a komunikaci v rodině. Čtvrtá kapitola se zabývá vzděláváním rodičů a různým možnostem v této oblasti.

Pro výzkum si autorka zvolila kvantitativní metodu zkoumání a ke sběru dat použila dotazníkové šetření. Dotazník byl určen rodičům, kteří mají alespoň jedno dítě ve věku 15-20 let. Pomocí 126 odpovědí od daných respondentů autorka ověřovala pět předem stanovených hypotéz. Prostřednictvím analýzy výsledků dotazníku potvrdila čtyři hypotézy a jednu vyvrátila.

Pomocí několika otázek zjistila autorka zájem o vzdělávání/seberozvoj v oblasti rodičovství. Tak jak předpokládala hypotéza, respondenti, kteří měli zájem větší, skutečně dosáhli vyššího vzdělání než respondenti s menším, nebo žádným zájmem. Dále bylo zjištěno, že demokratický styl výchovy není rozhodujícím faktorem pro velký zájem o seberozvoj v oblasti rodičovství. Otázky z dotazníkového šetření byly také směřovány na návštěvnost kurzů, přednášek nebo jiných vzdělávacích akcí z oblasti rodičovství. Z odpovědí vyplynulo, že rodiče, kteří se podobné vzdělávací akce zúčastnili mají lepší vztah se svými dětmi. Autorka dále zjistila, že rodiče usuzují, že se rodinnému vzdělávání věnovali spíše v mladším školním věku dítěte než v adolescenci. Ovšem respondenti, kteří se nějakým způsobem v této oblasti vzdělávali, provedli změny ve svém výchovném přístupu.

Cílem práce bylo popsat vlivy působící na zdravý duševní vývoj dítěte a zjistit zájem rodičů o další vzdělávání v oblasti rodičovství. Autorka naplnila stanovený cíl. Výzkum by mohl sloužit jako inspirace vzdělavatelům k rozšíření nabídky vzdělávacích kurzů pro rodiče, jelikož jak sami rodiče uváděli v dotazníkovém šetření, jeden z důvodů, proč se žádného nezúčastnili je právě nedostatečná nabídka v jejich okolí. Výzkum by se dal rozšířit a zkoumat více do hloubky také další faktory ovlivňující zájem rodičů o rodinné vzdělávání.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BLATNÝ, Marek, ed. *Psychologie celoživotního vývoje*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3462-3.

COLLIN, Catherine, Nigel C. BENSON, Joannah GINSBURG, Voula GRAND, Merrin LAZYAN a Marcus WEEKS. *Kniha psychologie*. Vydání druhé. Praha: Euromedia Group, 2019. Universum (Euromedia Group). ISBN 978-80-7617-356-9.

ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7.

DUNOVSKÝ, Jiří. *Dítě a poruchy rodiny*. Praha: Avicenum, 1986. Hálkova sbírka pediatrických prací (Avicenum).

DUNOVSKÝ, Jiří. *Sociální pediatrie: vybrané kapitoly*. Praha: Grada, 1999. Psyché (Grada). ISBN 80-7169-254-9.

DVOŘÁKOVÁ, Markéta, Zdeněk KOLÁŘ, Ivana TVRZOVÁ, Růžena VÁŇOVÁ, *Základní učebnice pedagogiky*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5039-2.

HARTL, Pavel. *Stručný psychologický slovník*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-803-1.

HAUSER, Uli. *Rodiče potřebují hranice*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0064-2.

HELUS, Zdeněk. *Úvod do psychologie. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2018. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4675-3.

HELUS, Zdeněk. *Sociální psychologie pro pedagogy. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4674-6.

JUNGWIRTHOVÁ, Iva. *Pohodoví rodiče - pohodové děti: podporujeme vývoj dítěte*. Praha: Portál, 2009. Rádci pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-7367-536-3.

KERLINGER, Fred N. *Základy výzkumu chování: pedagogický a psychologický výzkum*. Praha: Academia, 1972.

KIMPLOVÁ, Tereza. *Základy psychologie manželského a rodinného soužití*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008. ISBN 978-80-7368-619-2.

KNIHA, Michal, Jan KAŇÁK, Barbora KRČMÁŘOVÁ, Tomáš DRÁBEK, Sylvie STRETTI, *Děti a jejich sexualita: rádce pro rodiče a pedagogy*. V Brně: CPress, 2014. ISBN 978-80-264-0290-9.

KOHOUTEK, Rudolf. *Vývoj a výchova dítěte v rodině*. Brno: CERM, 1998. ITEM. ISBN 80-7204-105-3.

KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN: 978-80-247-1284-0

LOVASOVÁ, Lenka. *Rodinné vztahy*. Praha: Sdružení Linka bezpečí, 2005. ISBN 80-239-5640-X.

LOVASOVÁ, Vladimíra. *Subjektivní symbolická vizualizace psychologie rodiny*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011. ISBN 978-80-261-0076-8.

MACEK, Petr. *Adolescence*. 2. aktualizované vydání, Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7.

MARKSOVÁ-TOMINOVÁ, Michaela. *Rodina a práce: jak je sladit a nezbláznit se*. Praha: Portál, 2009. Rádci pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-7367-615-5.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Počátky našeho duševního života*. Praha: Panorama, 1986. Pyramida (Panorama).

MÁTEL, Andrej. *Teorie sociální práce I: sociální práce jako profese, akademická disciplína a vědní obor*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2220-2.

MERTIN, Václav. *Výchovné maličkosti*. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-161-2.

MIKULKOVÁ, Milena. *Ruce hlavu vzhůru, rodiče!: na výchovu selským rozumem*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5606-6.

MOŽNÝ, Ivo. *Rodina a společnost*. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-86429-58-X.

PÖSLOVÁ, Blanka. *Tolerantní výchova*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-0622-6.

PREKOP, Jirina a Christel SCHWEIZER. *Děti jsou hosté, kteří hledají cestu*. 4. vyd. Praha: Portál, 2003. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 80-7178-854-6.

PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.

RABUŠICOVÁ, Milada. *Škola a (versus) rodina*. V Brně: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3598-6.

REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

ROGGE, Jan-Uwe. *Výchova dětí krok za krokem*. Praha: Portál, 2007. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 978-80-7367-249-2.

RYDVALOVÁ, Renata a Blanka JUNOVÁ. *Jak sladit práci a rodinu: --a nezapomenout na sebe*. Praha: Grada, 2011. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-3578-8.

ŘÍČAN, Pavel. *Cesta životem: vývojová psychologie*. 4., doplněné vydání. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1783-1.

SOBOTKOVÁ, Irena. *Psychologie rodiny*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0217-2.

STROUHAL, Martin. *Teorie výchovy: k vybraným problémům a perspektivám jedné pedagogické disciplíny*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4212-0.

STŘELEČEK, Stanislav. *Kapitoly z teorie a metodiky výchovy I*. Brno: Paido, 1998. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-61-3.

ŠEĎOVÁ, K. *Rodinné vzdělávání dospělých jako součást celoživotního učení*. In RABU – ŠICOVÁ, M.; RABUŠIC, L. (eds.). *Učíme se po celý život? O vzdělávání dospělých v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 2008.

ŠOLCOVÁ, Iva. *Vývoj resilience v dětství a dospělosti*. Praha: Grada, 2009. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2947-3.

ŠPAŇHELOVÁ, Ilona. *Komunikace mezi rodičem a dítětem: styly a techniky komunikace, komunikace rodiče ve vztahu k dítěti, vývojová období dítěte, komunikace v náročných situacích*. Praha: Grada, 2009. Pro rodiče. ISBN 978-80-247-2698-4.

TÓTHOVÁ, Jana. *Úvod do transgenerační psychologie rodiny: transgenerační přenos vzorců rodinného traumatu a zdroje jeho uzdravení*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-856-2.

TRAIN, A., *Nejčastější poruchy chování dětí: jak je rozpoznat a kdy se obrátit na odborníka*, [z angl. orig. přel. Dagmar Tomková], Vyd. 1., Praha: Portál, 2001, ISBN 80-7178-503-2

URBAN, Lukáš. *Sociologie: klíčová témata a pojmy*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-247-5774-2

VÁGNEROVÁ, Marie a Lidka LISÁ. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání třetí, přepracované a doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4961-0.

VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK, ed. *Aplikovaná sociální psychologie I*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-269-6.

ZORMANOVÁ, Lucie. *Didaktika dospělých*. Praha: Grada, 2017. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0051-4.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

Seznam použitých internetových zdrojů

--

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam grafů

Graf 1 Pohlaví respondentů	39
Graf 2 Věk respondentů	40
Graf 3 Výchovný styl	41
Graf 4 Způsob výchovy	42
Graf 5 Tresty ve výchově	42
Graf 6 Návštěvnost kurzu/přednášky se zaměřením na adolescenty	43
Graf 7 Okolnosti návštěvy kurzu/přednášky se zaměřením na adolescenty	44
Graf 8 Dosažené vzdělání	45
Graf 9 Návštěvnost vzdělávací akce	46
Graf 10 Důvod, proč nenavštívili seminář	46
Graf 11 Vztah s dítětem	47
Graf 12 Konflikty s dítětem	48
Graf 13 Komunikace s dítětem	48
Graf 14 Svěřování se s problémy	49
Graf 15 Snaha o vzdělávání	50
Graf 16 Zlepšené vztahy s dítětem	50
Graf 17 Změny v přístupu k výchově nebo komunikaci	51
Graf 18 Vzdělávání podle věku dítěte	52

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník	I
Příloha B – Analýza hypotézy č. 1.....	V
Příloha C – Analýza hypotézy č. 1.....	VII
Příloha D – Analýza hypotézy č. 2.....	IX
Příloha E - Analýza hypotézy č. 2.....	XI
Příloha F - Analýza hypotézy č. 3.....	XIII
Příloha G – Analýza hypotézy č. 3.....	XV
Příloha H – Analýza hypotézy č. 4.....	XVII
Příloha CH – Analýza hypotézy č. 4	XIX

Příloha A – Dotazník

Vážené respondentky, vážení respondenti,

jsem studentkou oboru Andragogika na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze. Chtěla bych Vás tímto způsobem poprosit o vyplnění dotazníku, který bude součástí mé bakalářské práce na téma Vliv rodiny na zdravý duševní vývoj dítěte. Dotazník je určen rodičům, které mají alespoň jedno dítě ve věku 15-20 let.

Základním cílem práce je zjistit zájem dospělých o rodinné a rodičovské vzdělávání.

Předkládaný dotazník je anonymní a získaná data budou využita pouze za účelem zpracování mé bakalářské práce.

Předem moc děkuji za jeho vyplnění a za Váš čas.

Jana Hončíková, Dis.

Otázky:

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 - Žena
 - Muž
2. Kolik je Vám let?
 - 30-50 let
 - 51 a více
3. Jaké je Vaše dosavadní vzdělání?
 - Základní
 - Střední (s vyučením/bez vyučení, s maturitou/bez maturity, odborné i neoborné
 - vyšší odborné/vysokoškolské
4. Kolik let je Vašemu dítěti? (15-20 let)
.....
5. Navštívili jste někdy seminář, kurz nebo podobnou vzdělávací akci v souvislosti se správným fungováním rodiny? (výchova dítěte, patologické jevy v rodině, apod.)
 - Ano
 - Ano, ale už bych nenavštívil/a
 - Ne, ale nebráním se tomu
 - Ne
6. Pokud ne, proč? (možnost více odpovědí)
 - Nepovažuji to za důležité

- Nedostatek času
 - Nedostatečná nabídka v mém okolí
 - Preferuji vzdělávání se jiným způsobem
 - Jiná....
7. Vzdělávacího kurzu nebo přednášky se zaměřením na problémy adolescentů bych se zúčastnil/a:
- I v rámci prevence
 - Až po vyskytnutí problému u dítěte
 - Nezáčastnil/a bych se
8. Pokud byste takový kurz/přednášku navštívili, preferovali byste, kdyby byla pořádaná školou Vašeho dítěte?
- Ano
 - Ne
9. Snažili jste se v posledních letech nějakým způsobem vzdělávat ve výchově Vašeho dítěte? (cílené hledání informací v knize nebo na internetu, seminář, kurz apod.)
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne
10. Pokud ano, jakým způsobem?
- Na internetu
 - Na sociálních sítích
 - Čtením knih nebo časopisů o rodičovství/odborné literatury
 - Účastí na semináři, kurzu apod.
 - Jiná....
11. Myslíte si, že se díky tomuto vzdělávání zlepšily Vaše vztahy s dítětem? (návaznost na ot. 9)
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne
12. Který výrok pro Vás více platí?
- Ve výchově jedním spíše intuitivně, příliš nad tím neuvažuji.
 - Aktivně se snažím vyhledávat si informace o správné výchově a vývoji dítěte.

- Jednám spíše přirozeně, ale nebránil/a bych se dalšímu vzdělávání.
13. V jakém věku dítěte jste se nejvíce zajímali o vzdělávání v oblasti rodičovství?
(hledání informací, debata s dalšími rodiči, vzdělávací akce, návštěva kurzů)
- Předškolní věk
 - Mladší školní věk
 - Dospívání
 - Nikdy jsem se příliš nezajímal/a
14. Jakým způsobem nejčastěji vychováváte své dítě?
- Ukládáním povinností, používáním trestů a odměn
 - Pomocí vzájemné domluvy a kompromisů
 - Přenecháváním větší svobody dítěti, bez přehnaných nároků
15. Používáte často ve výchově omezování činnosti nebo pohybu dětí (např. domácí vězení, zákaz telefonu)
- Ano
 - Ne
16. Jak byste vy sami charakterizovali svůj výchovný styl?
- Liberální (důraz na volnost dítěte, neomezování jeho aktivit)
 - Demokratický (důraz na vzájemnou spolupráci, oboustranná komunikace)
 - Autoritativní (důraz na poslušnost dítěte a úctu k autoritě)
17. Máte se svým dítětem často konflikty?
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne
18. Jste spokojeni s množstvím času, který s Vámi dítě tráví?
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne
19. Myslíte si, že Vás Vaše dítě v rámci jistých mezí respektuje?
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne

20. Jak byste charakterizoval/a svůj vztah s dítětem?

- Velmi kladný
- Spíše kladný
- Neutrální
- Spíše problémový
- Problémový

21. Myslíte si, že máte s dítětem dobře nastavenou vzájemnou komunikaci?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

22. Svěřuje se Vám dítě s jeho osobními problémy?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

23. Provedli jste někdy změny ve Vašem přístupu k výchově nebo komunikaci s dítětem díky získání nových informací?

- Ano
- Ne
- Nezáskal/a jsem nové informace

RESPONDENT	5. Navštívili jste někdy seminář, kurz nebo	12 bodů	7. Vzdělávacího kurzu nebo přednášky se zaměřením na problémy adolescentů bych se	3 body	9. Snažili jste se v posledních letech nějakým způsobem	12 bodů	12. Který výrok pro Vás více platí?	12 bodů	13. V jakém věku dítěte jste se nejvíce zajímali o vzdělávání v oblasti rodičovství?	3 body	Celkem bodů	RESPONDENT	14. Jakým způsobem nejčastěji vychováváte své dítě?	12 bodů	15. Používáte často ve výchově omezení činnosti nebo	6 bodů	16. Jak byste vy sami charakterizovali svůj výchovný styl?	12 bodů	
ACH	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	42	ACH	A pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AK	ano	12	až po vyskytn	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	42	AK	AB pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AR	ano	12	až po vyskytn	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	42	AR	AC pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AT	ano	12	až po vyskytn	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	42	AT	AE pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AX	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	42	AX	AJ pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BA	ano	12	až po vyskytn	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	42	BA	AK pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BC	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	42	BC	AT pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BJ	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	42	BJ	AV pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BK	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	42	BK	AY pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BL	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	42	BL	AZ pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BO	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	42	BO	BA pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BQ	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	42	BQ	BB pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BS	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	42	BS	BC pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CF	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	42	CF	BD pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
B	ano	12	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	39	B	BCH pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
C	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	39	C	BL pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
J	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	39	J	BR pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
T	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	39	T	BV pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
Y	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	39	Y	BY pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AB	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	39	AB	BZ pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AP	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	39	AP	C pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AV	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	39	AV	CA pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CCH	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	39	CCH	CB pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CP	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	dospívání	3	39	CP	CD pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CX	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	39	CX	CE pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DA	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	dospívání	3	39	DA	CF pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DC	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	39	DC	CG pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DE	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	39	DE	CCH pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DI	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	39	DI	CJ pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
M	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	36	M	CK pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
S	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	dospívání	3	36	S	CL pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AG	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	36	AG	CM pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BE	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	dospívání	3	36	BE	CO pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CO	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	36	CO	CP pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DF	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	36	DF	CQ pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DH	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	36	DH	CR pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DL	ano	12	i v rámci prev	3	ano	12	Ve výchově jed	6	dospívání	3	36	DL	CV pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DO	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Aktivně se snaž	12	mladší školní	3	36	DO	CW pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
A	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Ve výchově jed	6	dospívání	3	33	A	CX pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
F	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	33	F	D pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
G	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	33	G	DA pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
I	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	dospívání	3	33	I	DB pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
O	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	33	O	DC pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
W	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Ve výchově jed	6	mladší školní	3	33	W	DD pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BCH	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	33	BCH	DH pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BP	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	33	BP	DI pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BV	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	dospívání	3	33	BV	DJ pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CD	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Ve výchově jed	6	mladší školní	3	33	CD	DK pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CJ	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	33	CJ	DN pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CL	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	dospívání	3	33	CL	E pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CM	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	33	CM	F pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
DG	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	33	DG	H pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
D	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	dospívání	3	30	D	CH pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
E	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	dospívání	3	30	E	CH pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CH	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	30	CH	I pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
K	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	dospívání	3	30	K	J pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
L	ano, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Ve výchově jed	6	mladší školní	3	30	L	K pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
U	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	30	U	L pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
X	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	30	X	O pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
Z	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	30	Z	P pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
AA	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	30	AA	R pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BR	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	30	BR	S pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
BY	ano	12	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	30	BY	W pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CK	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	30	CK	X pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CQ	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	dospívání	3	30	CQ	Z pomoci vzáj	12	ne	6	demokrat	12	30
CV	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	ano	12	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	30	CV	ACH pomoci vzáj	12	ano	0	demokrat	12	24
DK	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Jednám spíše p	9	dospívání	3	30	DK	AL pomoci vzáj	12	ano	0	demokrat	12	24
N	ne, ale i	6	i v rámci prev	3	spíše ar	9	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	27	N	BO pomoci vzáj	12	ano	0	demokrat	12	24
P	ne, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Aktivně se snaž	12	předškolní vě	3	27	P	BW pomoci vzáj	12	ano	0	demokrat	12	24
V	ano, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	27	V	BX pomoci vzáj	12	ano	0	demokrat	12	24
AE	ano, ale i	6	až po vyskytn	3	spíše ar	9	Ve výchově jed	6	dospívání	3	27	AE	CZ pomoci vzáj	12	ano	0	demokrat	12	24

CB	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše an	9	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	27	CB	AF	přenechává	6	ne	6	demokrat	12	24
CC	ne	0	až po vyskytn	3	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	27	CC	AR	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
CZ	ne	0	i v rámci prev	3	ano	12	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	27	CZ	AU	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
AD	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	AD	AX	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
AF	ne, ale	6	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	24	AF	B	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
AJ	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	AJ	BJ	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
AY	ne, ale	6	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	24	AY	BQ	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
AZ	ne, ale	6	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	24	AZ	BS	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
BH	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	BH	CT	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
BN	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	BN	CY	přenechává	6	ne	6	demokrat	12	24
BZ	ne, ale	6	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	BZ	DCH	pomocí vzáj	12	ne	6	liberální (6	24
CI	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	24	CI	DL	přenechává	6	ne	6	demokrat	12	24
CT	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	CT	Q	přenechává	6	ne	6	demokrat	12	24
CW	ne	0	až po vyskytn	3	spíše an	9	Jednám spíše p	9	mladší školní	3	24	CW	T	přenechává	6	ne	6	demokrat	12	24
DD	ne	0	nezúčastnil/a	0	ano	12	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	24	DD	CI	pomocí vzáj	12	ne	6	autoritativ	3	21
H	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	21	H	CS	pomocí vzáj	12	ne	6	autoritativ	3	21
AL	ne, ale	6	až po vyskytn	3	ne	0	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	21	AL	DE	pomocí vzáj	12	ne	6	autoritativ	3	21
AU	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	21	AU	DF	pomocí vzáj	12	ne	6	autoritativ	3	21
BD	ne, ale	6	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	21	BD	AA	ukládáním ř	0	ne	6	demokrat	12	18
BF	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	mladší školní	3	21	BF	BP	ukládáním ř	0	ne	6	demokrat	12	18
BG	ne, ale	6	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	21	BG	CC	ukládáním ř	0	ne	6	demokrat	12	18
DJ	ne, ale	6	až po vyskytn	3	ne	0	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	21	DJ	N	ukládáním ř	0	ne	6	demokrat	12	18
CR	ne	0	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	dospívání	3	18	CR	AD	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
AC	ne	0	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	15	AC	AG	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
AW	ne	0	i v rámci prev	3	ne	0	Jednám spíše p	9	předškolní vě	3	15	AW	AH	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
BT	ne	0	nezúčastnil/a	0	spíše an	9	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	15	BT	AI	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
BU	ne	0	až po vyskytn	3	ne	0	Jednám spíše p	9	dospívání	3	15	BU	AP	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
CE	ne	0	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	15	CE	AQ	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
CN	ne	0	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	nikdy jsem se	0	15	CN	AS	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
CU	ne	0	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	nikdy jsem se	0	15	CU	AW	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
DB	ne	0	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	15	DB	BF	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
DCH	ne	0	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	mladší školní	3	15	DCH	BG	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
DN	ne	0	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Jednám spíše p	9	nikdy jsem se	0	15	DN	BK	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
DQ	ne	0	až po vyskytn	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	15	DQ	BN	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
Q	ne	0	i v rámci prev	3	spíše ne	3	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	12	Q	BU	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
BI	ne	0	až po vyskytn	3	ne	0	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	12	BI	DO	přenechává	6	ne	6	liberální (6	18
BW	ne	0	až po vyskytn	3	ne	0	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	12	BW	DG	pomocí vzáj	12	ano	0	autoritativ	3	15
BX	ne	0	i v rámci prev	3	ne	0	Jednám spíše p	9	nikdy jsem se	0	12	BX	BE	ukládáním ř	0	ano	0	demokrat	12	12
CH	ne	0	až po vyskytn	3	ne	0	Ve výchově jed	6	předškolní vě	3	12	CH	CU	ukládáním ř	0	ano	0	demokrat	12	12
CY	ne	0	až po vyskytn	3	ne	0	Jednám spíše p	9	nikdy jsem se	0	12	CY	G	ukládáním ř	0	ano	0	demokrat	12	12
R	ne	0	až po vyskytn	3	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	9	R	CN	přenechává	6	ano	0	autoritativ	3	9
AN	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	dospívání	3	9	AN	U	ukládáním ř	0	ne	6	autoritativ	3	9
BM	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	mladší školní	3	9	BM	Y	ukládáním ř	0	ne	6	autoritativ	3	9
CG	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Jednám spíše p	9	nikdy jsem se	0	9	CG	AM	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
AH	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	AH	AN	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
AI	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	AI	AO	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
AM	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	AM	BH	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
AO	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	AO	BI	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
AQ	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	AQ	BM	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
AS	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	AS	BT	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
CA	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	CA	DM	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
CS	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	CS	DP	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
DM	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	DM	DQ	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3
DP	ne	0	nezúčastnil/a	0	ne	0	Ve výchově jed	6	nikdy jsem se	0	6	DP	V	ukládáním ř	0	ano	0	autoritativ	3	3

Příloha B

DEMOKRA TICKÁ VÝCHOVA		celke m	ZÁJEM O VZDĚLÁNÍ	celke m
A	30	ACH	42	
AB	30	AK	42	
AC	30	AR	42	
AE	30	AT	42	
AJ	30	AX	42	
AK	30	BA	42	
AT	30	BC	42	
AV	30	BJ	42	
AY	30	BK	42	
AZ	30	BL	42	
BA	30	BO	42	
BB	30	BQ	42	
BC	30	BS	42	
BD	30	CF	42	
BCH	30	B	39	
BL	30	C	39	
BR	30	J	39	
BV	30	T	39	
BY	30	Y	39	
BZ	30	AB	39	
C	30	AP	39	
CA	30	AV	39	
CB	30	CCH	39	
CD	30	CP	39	
CE	30	CX	39	
CF	30	DA	39	
CG	30	DC	39	
CCH	30	DE	39	
CJ	30	DI	39	
CK	30	M	36	
CL	30	S	36	
CM	30	AG	36	
CO	30	BE	36	
CP	30	CO	36	
CQ	30	DF	36	
CR	30	DH	36	
CV	30	DL	36	
CW	30	DO	36	
CX	30	A	33	
D	30	F	33	
DA	30	G	33	
DB	30	I	33	
DC	30	O	33	
DD	30	W	33	
DH	30	BCH	33	
DI	30	BP	33	
DJ	30	BV	33	
DK	30	CD	33	
DN	30	CJ	33	
E	30	CL	33	
F	30	CM	33	
H	30	DG	33	
D	30	D	30	
CH	30	E	30	
I	30	CH	30	
J	30	K	30	
K	30	L	30	
L	30	U	30	
O	30	X	30	
P	30	Z	30	
R	30	AA	30	
S	30	BR	30	
W	30	BY	30	
X	30	CK	30	
Z	30	CQ	30	
ACH	24	CV	30	
AL	24	DK	30	
BO	24	N	27	

DEMOKRATICKÁ VÝCHOVA	NEJVĚTŠÍ ZÁJEM O VZDĚLÁNÍ
A	ACH
AB	AK
AC	AR
AE	AT
AJ	AX
AK	BA
AT	BC
AV	BJ
AY	BK
AZ	BL
BA	BO
BB	BQ
BC	BS
BD	CF
BCH	
BL	
BR	
BV	
BY	
BZ	
C	
CA	
CB	
CD	
CE	
CF	
CG	
CCH	
CJ	
CK	
CL	
CM	
CO	
CP	
CQ	
CR	
CV	
CW	
CX	
D	
DA	
DB	
DC	
DD	
DH	
DI	
DJ	
DK	
DN	
E	
F	
H	
CH	
D	
I	
J	
K	
L	
O	
P	
R	
S	
W	
X	
Z	

BW	24	P	27
BX	24	V	27
CZ	24	AE	27
M	24	BB	27
AF	24	CB	27
AR	24	CC	27
AU	24	CZ	27
AX	24	AD	24
B	24	AF	24
BJ	24	AJ	24
BQ	24	AY	24
BS	24	AZ	24
CT	24	BH	24
CY	24	BN	24
DCH	24	BZ	24
DL	24	CI	24
Q	24	CT	24
T	24	CW	24
CI	21	DD	24
CS	21	H	21
DE	21	AL	21
DF	21	AU	21
AA	18	BD	21
BP	18	BF	21
CC	18	BG	21
N	18	DJ	21
AD	18	CR	18
AG	18	AC	15
AH	18	AW	15
AI	18	BT	15
AP	18	BU	15
AQ	18	CE	15
AS	18	CN	15
AW	18	CU	15
BF	18	DB	15
BG	18	DCH	15
BK	18	DN	15
BN	18	DQ	15
BU	18	Q	12
DO	18	BI	12
DG	15	BW	12
BE	12	BX	12
CU	12	CH	12
G	12	CY	12
CN	9	R	9
U	9	AN	9
Y	9	BM	9
AM	3	CG	9
AN	3	AH	6
AO	3	AI	6
BH	3	AM	6
BI	3	AO	6
BM	3	AQ	6
BT	3	AS	6
DM	3	CA	6
DP	3	CS	6
DQ	3	DM	6
V	3	DP	6

NEPOTVRZENO

H1: Rodiče s demokratickým stylem výchovy mají největší zájem o seberozvoj v oblasti rodičovství.

Ze 14 respondentů kteří mají největší zájem o seberozvoj v oblasti rodičovství jich jen 6 má demokratický styl výchovy.

Příloha C

RESPOND ENT	5. Navštívili jste někdy seminář, kurz nebo podobnou vzdělávací	12 bodů	7. Vzdělávacího kurzu nebo přednášky se zaměřením na problémy adolescentů bych	3 body	9. Snažili jste se v posledních letech nějakým způsobem	12 bodů	12. Který výrok pro Vás více platí?	12 bodů	13. V jakém věku dítěte jste se nejvíce zajímali o vzdělávání v oblasti rodičovství? (hledání informací,	3 body	Celkem bodů	RESPONDE NT	RESPONDE NT	VZDĚLÁNÍ
ACH	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	dospívání	3	42	ACH	A	3 sokoškolské
AK	ano	12	až po vyskytnul	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	42	AK	B	3 sokoškolské
AR	ano	12	až po vyskytnul	3	ano	12	Aktivně	12	dospívání	3	42	AR	C	3 sokoškolské
AT	ano	12	až po vyskytnul	3	ano	12	Aktivně	12	dospívání	3	42	AT	D	3 sokoškolské
AX	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	42	AX	E	3 sokoškolské
BA	ano	12	až po vyskytnul	3	ano	12	Aktivně	12	mladší školní věk	3	42	BA	F	3 sokoškolské
BC	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	42	BC	H	3 sokoškolské
BJ	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	mladší školní věk	3	42	BJ	J	3 sokoškolské
BK	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	dospívání	3	42	BK	L	3 sokoškolské
BL	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	mladší školní věk	3	42	BL	M	3 sokoškolské
BO	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	42	BO	N	3 sokoškolské
BQ	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	mladší školní věk	3	42	BQ	O	3 sokoškolské
BS	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	42	BS	P	3 sokoškolské
CF	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	42	CF	Q	3 sokoškolské
B	ano	12	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Aktivně	12	dospívání	3	39	B	R	3 sokoškolské
C	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	39	C	T	3 sokoškolské
J	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	39	J	W	3 sokoškolské
T	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	39	T	Y	3 sokoškolské
Y	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	39	Y	AB	3 sokoškolské
AB	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	39	AB	AD	3 sokoškolské
AP	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	39	AP	ACH	3 sokoškolské
AV	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	39	AV	AL	3 sokoškolské
CCH	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	39	CCH	AN	3 sokoškolské
CP	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	dospívání	3	39	CP	AP	3 sokoškolské
CX	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	39	CX	AQ	3 sokoškolské
DA	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	dospívání	3	39	DA	AS	3 sokoškolské
DC	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	39	DC	AV	3 sokoškolské
DE	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	39	DE	AX	3 sokoškolské
DI	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Aktivně	12	dospívání	3	39	DI	AZ	3 sokoškolské
M	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	mladší školní věk	3	36	M	BA	3 sokoškolské
S	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	ano	12	Aktivně	12	dospívání	3	36	S	BC	3 sokoškolské
AG	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	ano	12	Aktivně	12	mladší školní věk	3	36	AG	BCH	3 sokoškolské
BE	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	dospívání	3	36	BE	BJ	3 sokoškolské
CO	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	předškolní věk	3	36	CO	BK	3 sokoškolské
DF	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	mladší školní věk	3	36	DF	BL	3 sokoškolské
DH	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Ve vých	6	předškolní věk	3	36	DH	BN	3 sokoškolské
DL	ano	12	i v rámci prever	3	ano	12	Ve vých	6	dospívání	3	36	DL	BO	3 sokoškolské
DO	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Aktivně	12	mladší školní věk	3	36	DO	BQ	3 sokoškolské
A	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Ve vých	6	dospívání	3	33	A	BS	3 sokoškolské
F	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Aktivně	12	předškolní věk	3	33	F	BU	3 sokoškolské
G	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	33	G	BX	3 sokoškolské
I	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	dospívání	3	33	I	CC	3 sokoškolské
O	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Aktivně	12	předškolní věk	3	33	O	CF	3 sokoškolské
W	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Ve vých	6	mladší školní věk	3	33	W	CCH	3 sokoškolské
BCH	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	33	BCH	CI	3 sokoškolské
BP	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Aktivně	12	předškolní věk	3	33	BP	CJ	3 sokoškolské
BV	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	dospívání	3	33	BV	CK	3 sokoškolské
CD	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Ve vých	6	mladší školní věk	3	33	CD	CU	3 sokoškolské
CJ	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Aktivně	12	předškolní věk	3	33	CJ	DB	3 sokoškolské
CL	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	dospívání	3	33	CL	DC	3 sokoškolské
CM	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	33	CM	DD	3 sokoškolské
DG	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	33	DG	DF	3 sokoškolské
D	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	dospívání	3	30	D	DH	3 sokoškolské
E	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	dospívání	3	30	E	DCH	3 sokoškolské
CH	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	mladší školní věk	3	30	CH	DK	3 sokoškolské
K	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	dospívání	3	30	K	DL	3 sokoškolské
L	ano, ale u	6	i v rámci prever	3	ano	12	Ve vých	6	mladší školní věk	3	30	L	DO	3 sokoškolské
U	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	předškolní věk	3	30	U	G	2 neodborné)
X	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	předškolní věk	3	30	X	CH	2 neodborné)
Z	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Jednám	9	předškolní věk	3	30	Z	I	2 neodborné)
AA	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Jednám	9	mladší školní věk	3	30	AA	K	2 neodborné)
BR	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	30	BR	S	2 neodborné)
BY	ano	12	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	předškolní věk	3	30	BY	U	2 neodborné)
CK	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Jednám	9	předškolní věk	3	30	CK	V	2 neodborné)
CQ	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Jednám	9	dospívání	3	30	CQ	X	2 neodborné)
CV	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	ano	12	Ve vých	6	předškolní věk	3	30	CV	Z	2 neodborné)
DK	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ano	9	Jednám	9	dospívání	3	30	DK	AA	2 neodborné)
N	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ano	9	Ve vých	6	předškolní věk	3	27	N	AC	2 neodborné)
P	ne, ale ne	6	až po vyskytnul	3	spíše ne	3	Aktivně	12	předškolní věk	3	27	P	AF	2 neodborné)

V	ano, ale u	6	až po vyskytnut	3	spíše ano	9	Ve výchu	6	předškolní věk	3	27	V	AG	2 neodborné)
AE	ano, ale u	6	až po vyskytnut	3	spíše ano	9	Ve výchu	6	dospívání	3	27	AE	AI	2 neodborné)
BB	ne	0	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	27	BB	AM	2 neodborné)
CB	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ano	9	Ve výchu	6	předškolní věk	3	27	CB	AO	2 neodborné)
CC	ne	0	až po vyskytnut	3	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	27	CC	AR	2 neodborné)
CZ	ne	0	i v rámci prever	3	ano	12	Jednám	9	mladší školní věk	3	27	CZ	AT	2 neodborné)
AD	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	AD	AU	2 neodborné)
AF	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	předškolní věk	3	24	AF	AW	2 neodborné)
AJ	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	AJ	AY	2 neodborné)
AY	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	předškolní věk	3	24	AY	BB	2 neodborné)
AZ	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	předškolní věk	3	24	AZ	BD	2 neodborné)
BH	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	BH	BE	2 neodborné)
BN	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	BN	BF	2 neodborné)
BZ	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	BZ	BG	2 neodborné)
CI	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	předškolní věk	3	24	CI	BH	2 neodborné)
CT	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	CT	BI	2 neodborné)
CW	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ano	9	Jednám	9	mladší školní věk	3	24	CW	BM	2 neodborné)
DD	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ano	12	Jednám	9	předškolní věk	3	24	DD	BP	2 neodborné)
H	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	21	H	BR	2 neodborné)
AL	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	ne	0	Jednám	9	předškolní věk	3	21	AL	BT	2 neodborné)
AU	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	mladší školní věk	3	21	AU	BV	2 neodborné)
BD	ne, ale ne	6	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	21	BD	BW	2 neodborné)
BF	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	mladší školní věk	3	21	BF	BY	2 neodborné)
BG	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	21	BG	BZ	2 neodborné)
DJ	ne, ale ne	6	až po vyskytnut	3	ne	0	Jednám	9	předškolní věk	3	21	DJ	CA	2 neodborné)
CR	ne	0	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	dospívání	3	18	CR	CB	2 neodborné)
AC	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	15	AC	CD	2 neodborné)
AW	ne	0	i v rámci prever	3	ne	0	Jednám	9	předškolní věk	3	15	AW	CE	2 neodborné)
BT	ne	0	nezúčastnil/a b	0	spíše ano	9	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	15	BT	CG	2 neodborné)
BU	ne	0	až po vyskytnut	3	ne	0	Jednám	9	dospívání	3	15	BU	CH	2 neodborné)
CE	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	15	CE	CL	2 neodborné)
CN	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	nikdy jsem se příliš nezajír	0	15	CN	CM	2 neodborné)
CU	ne	0	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Jednám	9	nikdy jsem se příliš nezajír	0	15	CU	CN	2 neodborné)
DB	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	15	DB	CO	2 neodborné)
DCH	ne	0	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	mladší školní věk	3	15	DCH	CP	2 neodborné)
DN	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Jednám	9	nikdy jsem se příliš nezajír	0	15	DN	CQ	2 neodborné)
DQ	ne	0	až po vyskytnut	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	předškolní věk	3	15	DQ	CR	2 neodborné)
Q	ne	0	i v rámci prever	3	spíše ne	3	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	12	Q	CS	2 neodborné)
BI	ne	0	až po vyskytnut	3	ne	0	Ve výchu	6	předškolní věk	3	12	BI	CT	2 neodborné)
BW	ne	0	až po vyskytnut	3	ne	0	Ve výchu	6	předškolní věk	3	12	BW	CV	2 neodborné)
BX	ne	0	i v rámci prever	3	ne	0	Jednám	9	nikdy jsem se příliš nezajír	0	12	BX	CW	2 neodborné)
CH	ne	0	až po vyskytnut	3	ne	0	Ve výchu	6	předškolní věk	3	12	CH	CX	2 neodborné)
CY	ne	0	až po vyskytnut	3	ne	0	Jednám	9	nikdy jsem se příliš nezajír	0	12	CY	CY	2 neodborné)
R	ne	0	až po vyskytnut	3	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	9	R	CZ	2 neodborné)
AN	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	dospívání	3	9	AN	DA	2 neodborné)
BM	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	mladší školní věk	3	9	BM	DE	2 neodborné)
CG	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Jednám	9	nikdy jsem se příliš nezajír	0	9	CG	DI	2 neodborné)
AH	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	AH	DM	2 neodborné)
AI	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	AI	DN	2 neodborné)
AM	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	AM	DP	2 neodborné)
AO	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	AO	DQ	2 neodborné)
AQ	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	AQ	AE	1 základní
AS	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	AS	AH	1 základní
CA	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	CA	AJ	1 základní
CS	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	CS	AK	1 základní
DM	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	DM	DG	1 základní
DP	ne	0	nezúčastnil/a b	0	ne	0	Ve výchu	6	nikdy jsem se příliš nezajír	0	6	DP	DJ	1 základní

Příloha D

zájem		vzdělání	zájem		vzdělání		
42	ACH	A	vyšší odborné/vysoké	42	ACH	G	střední (s vyučením/bez
42	AK	B	vyšší odborné/vysoké	42	AK	CH	střední (s vyučením/bez
42	AR	C	vyšší odborné/vysoké	42	AR	I	střední (s vyučením/bez
42	AT	D	vyšší odborné/vysoké	42	AT	K	střední (s vyučením/bez
42	AX	E	vyšší odborné/vysoké	42	AX	S	střední (s vyučením/bez
42	BA	F	vyšší odborné/vysoké	42	BA	U	střední (s vyučením/bez
42	BC	H	vyšší odborné/vysoké	42	BC	V	střední (s vyučením/bez
42	BJ	J	vyšší odborné/vysoké	42	BJ	X	střední (s vyučením/bez
42	BK	L	vyšší odborné/vysoké	42	BK	Z	střední (s vyučením/bez
42	BL	M	vyšší odborné/vysoké	42	BL	AA	střední (s vyučením/bez
42	BO	N	vyšší odborné/vysoké	42	BO	AC	střední (s vyučením/bez
42	BQ	O	vyšší odborné/vysoké	42	BQ	AF	střední (s vyučením/bez
42	BS	P	vyšší odborné/vysoké	42	BS	AG	střední (s vyučením/bez
42	CF	Q	vyšší odborné/vysoké	42	CF	AI	střední (s vyučením/bez
39	B	R	vyšší odborné/vysoké	39	B	AM	střední (s vyučením/bez
39	C	T	vyšší odborné/vysoké	39	C	AO	střední (s vyučením/bez
39	J	W	vyšší odborné/vysoké	39	J	AR	střední (s vyučením/bez
39	T	Y	vyšší odborné/vysoké	39	T	AT	střední (s vyučením/bez
39	Y	AB	vyšší odborné/vysoké	39	Y	AU	střední (s vyučením/bez
39	AB	AD	vyšší odborné/vysoké	39	AB	AW	střední (s vyučením/bez
39	AP	ACH	vyšší odborné/vysoké	39	AP	AY	střední (s vyučením/bez
39	AV	AL	vyšší odborné/vysoké	39	AV	BB	střední (s vyučením/bez
39	CCH	AN	vyšší odborné/vysoké	39	CCH	BD	střední (s vyučením/bez
39	CP	AP	vyšší odborné/vysoké	39	CP	BE	střední (s vyučením/bez
39	CX	AQ	vyšší odborné/vysoké	39	CX	BF	střední (s vyučením/bez
39	DA	AS	vyšší odborné/vysoké	39	DA	BG	střední (s vyučením/bez
39	DC	AV	vyšší odborné/vysoké	39	DC	BH	střední (s vyučením/bez
39	DE	AX	vyšší odborné/vysoké	39	DE	BI	střední (s vyučením/bez
39	DI	AZ	vyšší odborné/vysoké	39	DI	BM	střední (s vyučením/bez
36	M	BA	vyšší odborné/vysoké	36	M	BP	střední (s vyučením/bez
36	S	BC	vyšší odborné/vysoké	36	S	BR	střední (s vyučením/bez
36	AG	BCH	vyšší odborné/vysoké	36	AG	BT	střední (s vyučením/bez
36	BE	BJ	vyšší odborné/vysoké	36	BE	BV	střední (s vyučením/bez
36	CO	BK	vyšší odborné/vysoké	36	CO	BW	střední (s vyučením/bez
36	DF	BL	vyšší odborné/vysoké	36	DF	BY	střední (s vyučením/bez
36	DH	BN	vyšší odborné/vysoké	36	DH	BZ	střední (s vyučením/bez
36	DL	BO	vyšší odborné/vysoké	36	DL	CA	střední (s vyučením/bez
36	DO	BQ	vyšší odborné/vysoké	36	DO	CB	střední (s vyučením/bez
33	A	BS	vyšší odborné/vysoké	33	A	CD	střední (s vyučením/bez
33	F	BU	vyšší odborné/vysoké	33	F	CE	střední (s vyučením/bez
33	G	BX	vyšší odborné/vysoké	33	G	CG	střední (s vyučením/bez
33	I	CC	vyšší odborné/vysoké	33	I	CH	střední (s vyučením/bez
33	O	CF	vyšší odborné/vysoké	33	O	CL	střední (s vyučením/bez
33	W	CCH	vyšší odborné/vysoké	33	W	CM	střední (s vyučením/bez
33	BCH	CI	vyšší odborné/vysoké	33	BCH	CN	střední (s vyučením/bez
33	BP	CJ	vyšší odborné/vysoké	33	BP	CO	střední (s vyučením/bez
33	BV	CK	vyšší odborné/vysoké	33	BV	CP	střední (s vyučením/bez
33	CD	CU	vyšší odborné/vysoké	33	CD	CQ	střední (s vyučením/bez
33	CJ	DB	vyšší odborné/vysoké	33	CJ	CR	střední (s vyučením/bez
33	CL	DC	vyšší odborné/vysoké	33	CL	CS	střední (s vyučením/bez
33	CM	DD	vyšší odborné/vysoké	33	CM	CT	střední (s vyučením/bez
33	DG	DF	vyšší odborné/vysoké	33	DG	CV	střední (s vyučením/bez
30	D	DH	vyšší odborné/vysoké	30	D	CW	střední (s vyučením/bez
30	E	DCH	vyšší odborné/vysoké	30	E	CX	střední (s vyučením/bez
30	CH	DK	vyšší odborné/vysoké	30	CH	CY	střední (s vyučením/bez
30	K	DL	vyšší odborné/vysoké	30	K	CZ	střední (s vyučením/bez
30	L	DO	vyšší odborné/vysoké	30	L	DA	střední (s vyučením/bez
30	U			30	U	DE	střední (s vyučením/bez
30	X			30	X	DI	střední (s vyučením/bez
30	Z			30	Z	DM	střední (s vyučením/bez
30	AA			30	AA	DN	střední (s vyučením/bez
30	BR			30	BR	DP	střední (s vyučením/bez
30	BY			30	BY	DQ	střední (s vyučením/bez
30	CK			30	CK		
30	CQ	37 z 57 má zájem		30	CQ	28 z 63 má zájem	
30	CV			30	CV		
30	DK			30	DK		
27	N						
27	P	0,649				0,444444444	
27	V						
27	AE	65 % respondentů s vyšším a vysokoškolským					
27	BB	vzděláním má zájem o vzdělávání v					
27	CB	oblasti rodičovství					
27	CC	44 % respondentů se středním vzděláním má zájem					
27	CZ	o vzdělávání v oblasti rodičovství					

24	AD	
24	AF	
24	AJ	
24	AY	
24	AZ	
24	BH	
24	BN	
24	BZ	
24	CI	
24	CT	
24	CW	H2: Rodiče s vysokoškolským vzděláním mají větší zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství než rodiče se vzděláním středoškolským.
24	DD	
21	H	
21	AL	
21	AU	44 % respondentů se středním vzděláním má zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství
21	BD	
21	BF	
21	BG	
21	DJ	65 % respondentů s vyšším a vysokoškolským vzděláním má zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství
18	CR	
15	AC	44 % respondentů se středním vzděláním má zájem o vzdělávání v oblasti rodičovství
15	AW	
15	BT	
15	BU	
15	CE	POTVRZENO
15	CN	
15	CU	
15	DB	
15	DCH	
15	DN	
15	DQ	
12	Q	
12	BI	
12	BW	
12	BX	
12	CH	
12	CY	
9	R	
9	AN	
9	BM	
9	CG	
6	AH	
6	AI	
6	AM	
6	AO	
6	AQ	
6	AS	
6	CA	
6	CS	
6	DM	
6	DP	

Příloha E

RESP	5. Navštívili	12	9. Snažili jste se	3	Celkem	RESP	11. Myslíte si, že se	9	17. Máte	9	18. Jste	9	20. Jak byste	12	21. Myslíte si,	12	22. Svěřuje se	9	Celke	RESP
A	ano	12	spíše ano	2	14	A	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	A
B	ano	12	spíše ano	2	14	B	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	neutrální	6	spíše ano	9	spíše ano	6	39	B
C	ano	12	ano	3	15	C	ano	9	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	45	C
D	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	D	ano	9	ne	9	ano	9	spíše kladný	9	ano	12	ano	9	57	D
E	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	E	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	E
F	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	F	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	F
G	ne, ale nebr	0	ano	3	3	G	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	G
H	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	H		0	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	36	H
CH	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	CH	spíše ne	3	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	39	CH
I	ne, ale nebr	0	ano	3	3	I	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	45	I
J	ano	12	ano	3	15	J	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ne	3	42	J
K	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	K	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	42	K
L	ano, ale už	12	ano	3	15	L	ano	9	spíše ne	6	spíše ne	3	velmi kladný	12	spíše ano	9	ano	9	48	L
M	ano	12	spíše ano	2	14	M	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	ano	12	spíše ano	6	45	M
N	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	N	ano	9	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	48	N
O	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	O	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	O
P	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	P	ano	9	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	57	P
Q	ne	0	spíše ne	0	0	Q	ne	0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	48	Q
R	ne	0	ne	0	0	R		0	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	45	R
S	ne, ale nebr	0	ano	3	3	S	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	48	S
T	ano	12	ano	3	15	T	spíše ne	3	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	45	T
U	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	U	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	U
V	ano, ale už	12	spíše ano	2	14	V	spíše ne	3	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	V
W	ano	12	spíše ano	2	14	W	spíše ano	6	spíše ano	3	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	39	W
X	ano	12	spíše ne	0	12	X	spíše ne	3	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	X
Y	ano	12	ano	3	15	Y	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ne	3	36	Y
Z	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	Z	spíše ne	3	spíše ano	3	spíše ano	6	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ne	3	21	Z
AA	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	AA	spíše ano	6	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	57	AA
AB	ano	12	ano	3	15	AB	ano	9	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	57	AB
AC	ne	0	spíše ne	0	0	AC	spíše ne	3	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	36	AC
AD	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	AD		0	spíše ne	6	spíše ano	6	neutrální	6	spíše ne	3	spíše ano	3	24	AD
AE	ano, ale už	12	spíše ano	2	14	AE	spíše ne	3	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše problém	3	spíše ne	3	ne	0	18	AE
AF	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	AF		0	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	42	AF
AG	ne, ale nebr	0	ano	3	3	AG	ano	9	ano	0	ne	0	problémový	0	spíše ne	3	ne	0	12	AG
AH	ne	0	ne	0	0	AH		0	ne	9	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	39	AH
ACH	ano	12	ano	3	15	ACH	ano	9	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	60	ACH
AI	ne	0	ne	0	0	AI		0	ne	9	spíše ne	3	spíše problém	3	spíše ne	3	ne	0	18	AI
AJ	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	AJ		0	ne	9	ano	9	spíše kladný	9	spíše ano	9	ne	0	36	AJ
AK	ano	12	ano	3	15	AK	ano	9	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	60	AK
AL	ne, ale nebr	0	ne	0	0	AL	ne	0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	AL
AM	ne	0	ne	0	0	AM		0	ano	0	ne	0	problémový	0	ne	0	ne	0	0	AM
AN	ne	0	ne	0	0	AN		0	ano	0	ne	0	problémový	0	ne	0	ne	0	0	AN
AO	ne	0	ne	0	0	AO		0	ano	0	spíše ne	3	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ne	3	12	AO
AP	ano	12	ano	3	15	AP	ano	9	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	60	AP
AQ	ne	0	ne	0	0	AQ		0	ne	9	ne	0	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ne	3	18	AQ
AR	ano	12	ano	3	15	AR	ano	9	ne	9	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	48	AR
AS	ne	0	ne	0	0	AS		0	ne	9	ne	0	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ne	3	18	AS
AT	ano	12	ano	3	15	AT	ano	9	spíše ne	6	ano	9	spíše kladný	9	ano	12	spíše ano	6	51	AT
AU	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	AU		0	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ne	3	33	AU
AV	ano	12	ano	3	15	AV	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	AV
AW	ne	0	ne	0	0	AW		0	ne	9	spíše ano	6	neutrální	6	spíše ne	3	spíše ano	6	30	AW
AX	ano	12	ano	3	15	AX	ano	9	ano	0	ne	0	problémový	0	spíše ano	9	spíše ano	6	24	AX
AY	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	AY		0	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	45	AY
AZ	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	AZ		0	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ne	3	39	AZ
BA	ano	12	ano	3	15	BA	ano	9	ano	0	ne	0	problémový	0	spíše ne	3	spíše ne	3	15	BA
BB	ne	0	ano	3	3	BB	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	39	BB
BC	ano	12	ano	3	15	BC	ano	9	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	51	BC
BD	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	BD	spíše ne	3	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	48	BD
BE	ano	12	spíše ano	2	14	BE	spíše ano	6	spíše ano	3	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	39	BE
BF	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	BF		0	spíše ano	3	spíše ano	6	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ne	3	18	BF
BG	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	BG		0	spíše ano	3	spíše ne	3	problémový	0	spíše ne	3	spíše ano	6	15	BG
BH	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	BH		0	ano	0	ne	0	problémový	0	ne	0	ne	0	0	BH
BCH	ne, ale nebr	0	ano	3	3	BCH	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	BCH
BI	ne	0	ne	0	0	BI		0	ano	0	ne	0	problémový	0	ne	0	ne	0	0	BI
BJ	ano	12	ano	3	15	BJ	ano	9	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	60	BJ
BK	ano	12	ano	3	15	BK	ne	0	ano	0	spíše ne	3	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ne	3	12	BK
BL	ano	12	ano	3	15	BL	ano	9	ne	9	ano	9	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	51	BL
BM	ne	0	ne	0	0	BM		0	ano	0	ne	0	problémový	0	ne	0	ne	0	0	BM

BN	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	BN	0	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	spíše ne	3	spíše ne	3	24	BN	
BO	ano	12	ano	3	15	BO	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ne	3	39	BO
BP	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	BP	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	ano	12	spíše ne	3	39	BP
BQ	ano	12	ano	3	15	BQ	spíše ano	6	ano	0	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	36	BQ
BR	ano	12	spíše ne	0	12	BR	ano	9	ano	0	ano	9	spíše problém	3	ano	12	ne	0	33	BR
BS	ano	12	ano	3	15	BS	ano	9	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	57	BS
BT	ne	0	spíše ano	2	2	BT	spíše ne	3	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	36	BT
BU	ne	0	ne	0	0	BU	ne	0	spíše ano	3	spíše ne	3	spíše problém	3	spíše ne	3	spíše ano	6	18	BU
BV	ne, ale nebr	0	ano	3	3	BV	spíše ano	6	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	54	BV
BW	ne	0	ne	0	0	BW	ne	0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	spíše ne	3	45	BW
BX	ne	0	ne	0	0	BX		0	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	36	BX
BY	ano	12	spíše ne	0	12	BY		0	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	39	BY
BZ	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	BZ		0	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	42	BZ
CA	ne	0	ne	0	0	CA		0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	45	CA
CB	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	CB	ne	0	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	45	CB
CC	ne	0	ano	3	3	CC	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	ano	12	spíše ano	6	45	CC
CD	ano	12	spíše ano	2	14	CD	spíše ano	6	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	51	CD
CE	ne	0	spíše ne	0	0	CE		0	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	39	CE
CF	ano	12	ano	3	15	CF	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	CF
CG	ne	0	ne	0	0	CG	spíše ano	6	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	54	CG
CH	ne	0	ne	0	0	CH		0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	CH
CCH	ano	12	ano	3	15	CCH	spíše ne	3	spíše ne	6	ano	9	spíše kladný	9	ano	12	spíše ano	6	45	CCH
CI	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	CI	ano	9	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	spíše ano	9	ano	9	54	CI
CJ	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	CJ	ano	9	spíše ne	6	ano	9	spíše kladný	9	ano	12	spíše ano	6	51	CJ
CK	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	CK	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	45	CK
CL	ne, ale nebr	0	ano	3	3	CL	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	velmi kladný	12	spíše ano	9	ano	9	45	CL
CM	ne, ale nebr	0	ano	3	3	CM	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	45	CM
CN	ne	0	spíše ne	0	0	CN	ne	0	ano	0	ano	9	neutrální	6	spíše ano	9	ne	0	24	CN
CO	ne, ale nebr	0	ano	3	3	CO	ano	9	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	57	CO
CP	ano	12	ano	3	15	CP	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	CP
CQ	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	CQ	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	48	CQ
CR	ne	0	spíše ne	0	0	CR		0	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	42	CR
CS	ne	0	ne	0	0	CS		0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	CS
CT	ne, ale nebr	0	spíše ne	0	0	CT		0	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	ano	12	ano	9	39	CT
CU	ne	0	spíše ne	0	0	CU	spíše ne	3	ne	9	spíše ne	3	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	42	CU
CV	ne, ale nebr	0	ano	3	3	CV	spíše ano	6	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	54	CV
CW	ne	0	spíše ano	2	2	CW	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	CW
CX	ano	12	ano	3	15	CX	ano	9	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	57	CX
CY	ne	0	ne	0	0	CY		0	ne	9	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	48	CY
CZ	ne	0	ano	3	3	CZ	spíše ano	6	spíše ne	6	ano	9	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	45	CZ
DA	ano	12	ano	3	15	DA	ano	9	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	57	DA
DB	ne	0	spíše ne	0	0	DB		0	ne	9	spíše ne	3	velmi kladný	12	spíše ano	9	spíše ano	6	39	DB
DC	ano	12	ano	3	15	DC	spíše ano	6	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	51	DC
DD	ne	0	ano	3	3	DD	spíše ano	6	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	54	DD
DE	ano	12	ano	3	15	DE	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	DE
DF	ano	12	spíše ano	2	14	DF	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ne	3	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	39	DF
DG	ne, ale nebr	0	ano	3	3	DG	spíše ano	6	spíše ne	6	ano	9	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	54	DG
DH	ano	12	ano	3	15	DH	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	ano	9	51	DH
DCH	ne	0	spíše ne	0	0	DCH	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	DCH
DI	ano	12	spíše ano	2	14	DI	spíše ano	6	spíše ano	3	ne	0	spíše kladný	9	ano	12	spíše ano	6	36	DI
DJ	ne, ale nebr	0	ne	0	0	DJ	ne	0	spíše ne	6	ano	9	spíše kladný	9	spíše ano	9	ano	9	42	DJ
DK	ne, ale nebr	0	spíše ano	2	2	DK	spíše ano	6	ne	9	spíše ano	6	velmi kladný	12	ano	12	spíše ano	6	51	DK
DL	ano	12	ano	3	15	DL	spíše ano	6	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	spíše ano	9	spíše ano	6	42	DL
DM	ne	0	ne	0	0	DM		0	spíše ne	6	ano	9	spíše kladný	9	spíše ne	3	ne	0	27	DM
DN	ne	0	spíše ne	0	0	DN	ne	0	spíše ne	6	spíše ano	6	spíše kladný	9	ano	12	spíše ne	3	36	DN
DO	ne, ale nebr	0	ano	3	3	DO	ano	9	ne	9	ano	9	spíše kladný	9	spíše ano	9	ano	9	54	DO
DP	ne	0	ne	0	0	DP		0	spíše ano	3	ne	0	spíše problém	3	ne	0	ne	0	6	DP
DQ	ne	0	spíše ne	0	0	DQ		0	ano	0	ne	0	problémový	0	spíše ne	3	ne	0	3	DQ

Příloha F

Celkem bodů	RESPONDENT	Celkem bodů	RESPONDENT		
15	C	60	ACH	H: Rodiče, kteří absolvovali kurzy nebo jiné vzdělávací akce z oblasti rodinného vzdělávání mají lepší vztah se svými dětmi.	
15	J	60	AK		
15	L	60	AP		
15	T	60	BJ		
15	Y	57	D		POTVRZENO
15	AB	57	P		
15	ACH	57	AA		
15	AK	57	AB		
15	AP	57	BS		23 má lepší vztah
15	AR	57	CO		43 absolvovalo
15	AT	57	CX	0,534883721	
15	AV	57	DA	53 % těch co absolvovali kurzy mají lepší vztah se svými dětmi	
15	AX	54	BV		
15	BA	54	CG		
15	BC	54	CI		
15	BJ	54	CV		
15	BK	54	DD		
15	BL	54	DG		
15	BO	54	DO		
15	BQ	51	G		
15	BS	51	U		
15	CF	51	V		
15	CCH	51	X		
15	CP	51	AL		
15	CX	51	AT		
15	DA	51	BC		
15	DC	51	BL		
15	DE	51	CD		
15	DH	51	CH		
15	DL	51	CJ		
14	A	51	CP		
14	B	51	CS		
14	M	51	CW		
14	V	51	DC		
14	W	51	DH		
14	AE	51	DK		
14	BE	48	L		
14	CD	48	N		
14	DF	48	Q		
14	DI	48	S		
12	X	48	AR		
12	BR	48	BD		
12	BY	48	CQ		
3	G	48	CY		
3	I	45	C		
3	S	45	I		
3	AG	45	M		
3	BB	45	R		
3	BCH	45	T		
3	BV	45	AY		
3	CC	45	BW		
3	CL	45	CA		
3	CM	45	CB		
3	CO	45	CC		
3	CV	45	CCH		
3	CZ	45	CK		
3	DD	45	CL		
3	DG	45	CM		
3	DO	45	CZ		
2	D	42	A		
2	E	42	E		
2	F	42	F		
2	CH	42	J		
2	K	42	K		
2	N	42	O		
2	O	42	AF		
2	U	42	AV		
2	Z	42	BCH		
2	AA	42	BZ		
2	BP	42	CF		
2	BT	42	CR		
2	CB	42	CU		
2	CJ	42	DE		
2	CK	42	DCH		
2	CQ	42	DJ		
2	CW	42	DL		
2	DK	39	B		
0	H	39	CH		

Celkem bodů NEABSOLVOVAL	RESPONDENT	Celkem bodů	RESPONDENT HODNOTA VZTAHŮ
3	G	60	ACH
3	I	60	AK
3	S	60	AP
3	AG	60	BJ
3	BB	57	D
3	BCH	57	P
3	BV	57	AA
3	CC	57	AB
3	CL	57	BS
3	CM	57	CO
3	CO	57	CX
3	CV	57	DA
3	CZ	54	BV
3	DD	54	CG
3	DG	54	CI
3	DO	54	CV
2	D	54	DD
2	E	54	DG
2	F	54	DO
2	CH	51	G
2	K	51	U
2	N	51	V
2	O	51	X
2	U	51	AL
2	Z	51	AT
2	AA	51	BC
2	BP	51	BL
2	BT	51	CD
2	CB	51	CH
2	CJ	51	CJ
2	CK	51	CP
2	CQ	51	CS
2	CW	51	CW
2	DK	51	DC
0	H	51	DH
0	P	51	DK
0	Q	48	L
0	R	48	N
0	AC	48	Q
0	AD	48	S
0	AF	48	AR
0	AH	48	BD
0	AI	48	CQ
0	AJ	48	CY
0	AL	45	C
0	AM	45	I
0	AN	45	M
0	AO	45	R
0	AQ	45	T
0	AS	45	AY
0	AU	45	BW
0	AW	45	CA
0	AY	45	CB
0	AZ	45	CC
0	BD	45	CCH
0	BF	45	CK
0	BG	45	CL
0	BH	45	CM
0	BI	45	CZ
0	BM		
0	BN		
0	BU		
0	BW		
0	BX		
0	BZ		
0	CA		
0	CE		
0	CG		
0	CH		
0	CI		
0	CN		
0	CR		
0	CS		
0	CT		
0	CU		
0	CY		
0	DB		
0	DCH		
0	DJ		
0	DM		

36 má lepší vztah
85 neabsolvovalo
0,423529
**42 % těch, co neabsolvovali
kurzy mají lepší vztah se svými dětmi**

RESPONDENT	5. Navštívili jste někdy seminář, kurz nebo podobnou vzdělávací akci v souvislosti se správným fungováním rodiny? (výchova dítěte, patologické jevy v rodině, apod.)	12 BODŮ	9. Snažili jste se v posledních letech nějakým způsobem vzdělávat ve výchově Vašeho dítěte? (cílené hledání informací v	12 BODŮ	CELKEM BODŮ	RESPONDENT	23. Provedli jste někdy změny ve Vašem přístupu k výchově nebo komunikaci s dítětem díky získání nových informací?	12 BODŮ	RESPONDENT
A	ano	12	spíše ano	10	22	A	ano	12	A
B	ano	12	spíše ano	10	22	B	ano	12	B
C	ano	12	ano	12	24	C	ano	12	C
D	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	D	ano	12	D
E	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	E	ano	12	E
F	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	F	ano	12	F
G	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	G	ano	12	G
H	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	H	ano	12	H
CH	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	CH	ano	12	CH
I	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	I	ne	0	I
J	ano	12	ano	12	24	J	ano	12	J
K	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	K	ano	12	K
L	ano, ale už bych nenavštívil,	12	ano	12	24	L	ano	12	L
M	ano	12	spíše ano	10	22	M	ano	12	M
N	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	N	ano	12	N
O	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	O	ano	12	O
P	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	P	ano	12	P
Q	ne	0	spíše ne	3	3	Q	iskal/a jsem nové infor	0	Q
R	ne	0	ne	0	0	R	ne	0	R
S	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	S	ano	12	S
T	ano	12	ano	12	24	T	ano	12	T
U	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	U	ano	12	U
V	ano, ale už bych nenavštívil,	12	spíše ano	10	22	V	ne	0	V
W	ano	12	spíše ano	10	22	W	ano	12	W
X	ano	12	spíše ne	3	15	X	iskal/a jsem nové infor	0	X
Y	ano	12	ano	12	24	Y	ano	12	Y
Z	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	Z	ano	12	Z
AA	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	AA	ano	12	AA
AB	ano	12	ano	12	24	AB	ano	12	AB
AC	ne	0	spíše ne	3	3	AC	iskal/a jsem nové infor	0	AC
AD	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	AD	iskal/a jsem nové infor	0	AD
AE	ano, ale už bych nenavštívil,	12	spíše ano	10	22	AE	ne	0	AE
AF	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	AF	ano	12	AF
AG	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	AG	ano	12	AG
AH	ne	0	ne	0	0	AH	iskal/a jsem nové infor	0	AH
ACH	ano	12	ano	12	24	ACH	ano	12	ACH
AI	ne	0	ne	0	0	AI	iskal/a jsem nové infor	0	AI
AJ	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	AJ	iskal/a jsem nové infor	0	AJ
AK	ano	12	ano	12	24	AK	ano	12	AK
AL	ne, ale nebráním se tomu	0	ne	0	0	AL	ne	0	AL
AM	ne	0	ne	0	0	AM	iskal/a jsem nové infor	0	AM
AN	ne	0	ne	0	0	AN	ne	0	AN
AO	ne	0	ne	0	0	AO	ne	0	AO
AP	ano	12	ano	12	24	AP	ano	12	AP
AQ	ne	0	ne	0	0	AQ	iskal/a jsem nové infor	0	AQ
AR	ano	12	ano	12	24	AR	ano	12	AR
AS	ne	0	ne	0	0	AS	iskal/a jsem nové infor	0	AS
AT	ano	12	ano	12	24	AT	ano	12	AT
AU	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	AU	ne	0	AU
AV	ano	12	ano	12	24	AV	ano	12	AV
AW	ne	0	ne	0	0	AW	ne	0	AW
AX	ano	12	ano	12	24	AX	ano	12	AX
AY	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	AY	ano	12	AY
AZ	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	AZ	iskal/a jsem nové infor	0	AZ
BA	ano	12	ano	12	24	BA	ne	0	BA
BB	ne	0	ano	12	12	BB	ano	12	BB
BC	ano	12	ano	12	24	BC	ano	12	BC
BD	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	BD	ne	0	BD
BE	ano	12	spíše ano	10	22	BE	ano	12	BE

BF	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	BF	ne	0	BF
BG	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	BG	ne	0	BG
BH	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	BH	ne	0	BH
BCH	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	BCH	iskal/a jsem nové infori	0	BCH
BI	ne	0	ne	0	0	BI	ne	0	BI
BJ	ano	12	ano	12	24	BJ	ano	12	BJ
BK	ano	12	ano	12	24	BK	ano	12	BK
BL	ano	12	ano	12	24	BL	ano	12	BL
BM	ne	0	ne	0	0	BM	ne	0	BM
BN	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	BN	ne	0	BN
BO	ano	12	ano	12	24	BO	ano	12	BO
BP	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	BP	ano	12	BP
BQ	ano	12	ano	12	24	BQ	ano	12	BQ
BR	ano	12	spíše ne	3	15	BR	ano	12	BR
BS	ano	12	ano	12	24	BS	ano	12	BS
BT	ne	0	spíše ano	10	10	BT	ne	0	BT
BU	ne	0	ne	0	0	BU	ano	12	BU
BV	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	BV	ano	12	BV
BW	ne	0	ne	0	0	BW	ano	12	BW
BX	ne	0	ne	0	0	BX	ano	12	BX
BY	ano	12	spíše ne	3	15	BY	ano	12	BY
BZ	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	BZ	ne	0	BZ
CA	ne	0	ne	0	0	CA	ano	12	CA
CB	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	CB	ne	0	CB
CC	ne	0	ano	12	12	CC	ano	12	CC
CD	ano	12	spíše ano	10	22	CD	ne	0	CD
CE	ne	0	spíše ne	3	3	CE	ne	0	CE
CF	ano	12	ano	12	24	CF	ano	12	CF
CG	ne	0	ne	0	0	CG	ne	0	CG
CH	ne	0	ne	0	0	CH	ano	12	CH
CCH	ano	12	ano	12	24	CCH	ne	0	CCH
CI	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	CI	ne	0	CI
CJ	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	CJ	ano	12	CJ
CK	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	CK	ne	0	CK
CL	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	CL	ano	12	CL
CM	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	CM	ano	12	CM
CN	ne	0	spíše ne	3	3	CN	ne	0	CN
CO	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	CO	ano	12	CO
CP	ano	12	ano	12	24	CP	ano	12	CP
CQ	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	CQ	ano	12	CQ
CR	ne	0	spíše ne	3	3	CR	ano	12	CR
CS	ne	0	ne	0	0	CS	ne	0	CS
CT	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ne	3	3	CT	iskal/a jsem nové infori	0	CT
CU	ne	0	spíše ne	3	3	CU	ne	0	CU
CV	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	CV	ano	12	CV
CW	ne	0	spíše ano	10	10	CW	ano	12	CW
CX	ano	12	ano	12	24	CX	ne	0	CX
CY	ne	0	ne	0	0	CY	iskal/a jsem nové infori	0	CY
CZ	ne	0	ano	12	12	CZ	ano	12	CZ
DA	ano	12	ano	12	24	DA	ano	12	DA
DB	ne	0	spíše ne	3	3	DB	ano	12	DB
DC	ano	12	ano	12	24	DC	iskal/a jsem nové infori	0	DC
DD	ne	0	ano	12	12	DD	ano	12	DD
DE	ano	12	ano	12	24	DE	ano	12	DE
DF	ano	12	spíše ano	10	22	DF	ano	12	DF
DG	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	DG	ano	12	DG
DH	ano	12	ano	12	24	DH	ano	12	DH
DCH	ne	0	spíše ne	3	3	DCH	ano	12	DCH
DI	ano	12	spíše ano	10	22	DI	ne	0	DI
DJ	ne, ale nebráním se tomu	0	ne	0	0	DJ	ne	0	DJ
DK	ne, ale nebráním se tomu	0	spíše ano	10	10	DK	ano	12	DK
DL	ano	12	ano	12	24	DL	ano	12	DL
DM	ne	0	ne	0	0	DM	ne	0	DM
DN	ne	0	spíše ne	3	3	DN	ne	0	DN
DO	ne, ale nebráním se tomu	0	ano	12	12	DO	ano	12	DO
DP	ne	0	ne	0	0	DP	iskal/a jsem nové infori	0	DP
DQ	ne	0	spíše ne	3	3	DQ	ne	0	DQ

Příloha H

	RESP.		RESP.		RESP.T		změna	RESP.
	PODSTOUPIL LO VZDĚLÁNÍ		změna					
24	C	12	A	24	C	12	A	
24	J	12	B	24	J	12	B	
24	L	12	C	24	L	12	C	
24	T	12	D	24	T	12	D	
24	Y	12	E	24	Y	12	E	
24	AB	12	F	24	AB	12	F	
24	ACH	12	G	24	ACH	12	G	
24	AK	12	H	24	AK	12	H	
24	AP	12	CH	24	AP	12	CH	
24	AR	12	J	24	AR	12	J	
24	AT	12	K	24	AT	12	K	
24	AV	12	L	24	AV	12	L	
24	AX	12	M	24	AX	12	M	
24	BA	12	N	24	BA	12	N	
24	BC	12	O	24	BC	12	O	
24	BJ	12	P	24	BJ	12	P	
24	BK	12	S	24	BK	12	S	
24	BL	12	T	24	BL	12	T	
24	BO	12	U	24	BO	12	U	
24	BQ	12	W	24	BQ	12	W	
24	BS	12	Y	24	BS	12	Y	
24	CF	12	Z	24	CF	12	Z	
24	CCH	12	AA	24	CCH	12	AA	
24	CP	12	AB	24	CP	12	AB	
24	CX	12	AF	24	CX	12	AF	
24	DA	12	AG	24	DA	12	AG	
24	DC	12	ACH	24	DC	12	ACH	
24	DE	12	AK	24	DE	12	AK	
24	DH	12	AP	24	DH	12	AP	
24	DL	12	AR	24	DL	12	AR	
22	A	12	AT	22	A	12	AT	
22	B	12	AV	22	B	12	AV	
22	M	12	AX	22	M	12	AX	
22	V	12	AY	22	V	12	AY	
22	W	12	BB	22	W	12	BB	
22	AE	12	BC	22	AE	12	BC	
22	BE	12	BE	22	BE	12	BE	
22	CD	12	BJ	22	CD	12	BJ	
22	DF	12	BK	22	DF	12	BK	
22	DI	12	BL	22	DI	12	BL	
15	X	12	BO	15	X NEPODSTOUILO VZDĚLÁNÍ	12	BO	
15	BR	12	BP	15	BR	12	BP	
15	BY	12	BQ	15	BY	12	BQ	
12	G	12	BR	12	G	12	BR	
12	I	12	BS	12	I	12	BS	
12	S	12	BU	12	S	12	BU	
12	AG	12	BV	12	AG	12	BV	
12	BB	12	BW	12	BB	12	BW	
12	BCH	12	BX	12	BCH	12	BX	
12	BV	12	BY	12	BV	12	BY	
12	CC	12	CA	12	CC	12	CA	
12	CL	12	CC	12	CL	12	CC	
12	CM	12	CF	12	CM	12	CF	
12	CO	12	CH	12	CO	12	CH	
12	CV	12	CJ	12	CV	12	CJ	
12	CZ	12	CL	12	CZ	12	CL	
12	DD	12	CM	12	DD	12	CM	
12	DG	12	CO	12	DG	12	CO	
12	DO	12	CP	12	DO	12	CP	
10	D	12	CQ	10	D	12	CQ	
10	E	12	CR	10	E	12	CR	
10	F	12	CV	10	F	12	CV	
10	CH	12	CW	10	CH	12	CW	
10	K	12	CZ	10	K	12	CZ	
10	N	12	DA	10	N	12	DA	
10	O	12	DB	10	O	12	DB	
10	U	12	DD	10	U	12	DD	
10	Z	12	DE	10	Z	12	DE	

10	AA		12	DF		10	AA		12	DF
10	BP		12	DG		10	BP		12	DG
10	BT		12	DH		10	BT		12	DH
10	CB		12	DCH		10	CB		12	DCH
10	CJ		12	DK		10	CJ		12	DK
10	CK		12	DL		10	CK		12	DL
10	CQ		12	DO		10	CQ		12	DO
10	CW		0	I		10	CW		0	I
10	DK		0	Q		10	DK		0	Q
3	H		0	R		3	H		0	R
3	P		0	V		3	P		0	V
3	Q		0	X		3	Q		0	X
3	AC		0	AC		3	AC		0	AC
3	AD		0	AD		3	AD		0	AD
3	AF		0	AE		3	AF		0	AE
3	AJ		0	AH		3	AJ		0	AH
3	AU		0	AI		3	AU		0	AI
3	AY		0	AJ		3	AY		0	AJ
3	AZ		0	AL		3	AZ		0	AL
3	BD		0	AM		3	BD		0	AM
3	BF		0	AN		3	BF		0	AN
3	BG		0	AO		3	BG		0	AO
3	BH		0	AQ		3	BH		0	AQ
3	BN		0	AS		3	BN		0	AS
3	BZ		0	AU		3	BZ		0	AU
3	CE		0	AW		3	CE		0	AW
3	CI		0	AZ		3	CI		0	AZ
3	CN		0	BA		3	CN		0	BA
3	CR		0	BD		3	CR		0	BD
3	CT		0	BF		3	CT		0	BF
3	CU		0	BG		3	CU		0	BG
3	DB		0	BH		3	DB		0	BH
3	DCH		0	BCH		3	DCH		0	BCH
3	DN		0	BI		3	DN		0	BI
3	DQ		0	BM		3	DQ		0	BM
0	R		0	BN		0	R		0	BN
0	AH		0	BT		0	AH		0	BT
0	AI		0	BZ		0	AI		0	BZ
0	AL		0	CB		0	AL		0	CB
0	AM		0	CD		0	AM		0	CD
0	AN		0	CE		0	AN		0	CE
0	AO		0	CG		0	AO		0	CG
0	AQ		0	CCH		0	AQ		0	CCH
0	AS		0	CI		0	AS		0	CI
0	AW		0	CK		0	AW		0	CK
0	BI		0	CN		0	BI		0	CN
0	BM		0	CS		0	BM		0	CS
0	BU		0	CT		0	BU		0	CT
0	BW		0	CU		0	BW		0	CU
0	BX		0	CX		0	BX		0	CX
0	CA		0	CY		0	CA		0	CY
0	CG		0	DC		0	CG		0	DC
0	CH		0	DI		0	CH		0	DI
0	CS		0	DJ		0	CS		0	DJ
0	CY		0	DM		0	CY		0	DM
0	DJ		0	DN		0	DJ		0	DN
0	DM		0	DP		0	DM		0	DP
0	DP		0	DQ		0	DP		0	DQ
	POTVRZENO									
Z 39 respondentů kteří podstoupili nějakou formu vzdělávání v oblasti rodičovství										
jich 34 provedlo změny ve svém výchovném přístupu, to je 87%										
Z 89 respondentů kteří nepodstoupili nějakou formu vzdělávání v oblasti rodičovství										
jich 43 provedlo změny ve svém výchovném přístupu, to je 48%										

Příloha CH

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jana Hončíková

Obor: Andragogika

Forma studia: denní

Název práce: Vliv rodiny na zdravý duševní vývoj dítěte

Rok: 2023

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 20

Počet titulů českých použitých zdrojů: 43

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 0

Vedoucí práce: PhDr. Tereza Vacínová, Ph.D.